

A. Gr. b.

1216. ^b₌

H. gr. b. 12 16 b

Widmann
(Demosthenes)

De numeris quos adhibuit
Demosthenes in oratione Philippica I.

Dissertatio Inauguralis

quam

auctoritate amplissimi philosophorum ordinis

in Academia Kiliensi

ad summos in philosophia honores capessendos

scripsit

Carolus Wichmann

Ibbenbuerensis.

Adversarii erunt:

Ericus Klostermann, Drd. phil.

Johannes Meyersahm, Dr. phil.

Maximilianus Pauleke, cand. phil.

Kiliae.

Ex officina H. Fiencke.

MDCCCXCII.

74A

Rectoratsjahr 1891/92
No. 8.

Imprimatur:

Dr. C. Brandt
h. t. decanus.

Parentibus sacrum.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Pars prima.

De numeris disputatur in universum.

Numeros fuisse quondam in multorum oratorum monumentis, testimonia satis multa satisque firma demonstrare nobis notum esse puto. At non solum fuisse numeros, sed etiam necessarios eos fuisse unicuique, qui pulchre et ornatè dicere voluerit, affirmant et alii testes veteres, huius rei periti, et maxime duo viri, quorum uterque non infimam laudem in his rebus explicandis meruisse videtur, Ciceronem dico et Dionysium Halicarnassensem, qui iterum iterumque disserunt, non posse orationem ab omni parte laudari, nisi numeris contineatur et exornetur. Quorum dictorum nonnulla afferre iam liceat.

Cicero igitur praeclare dixit de numerorum necessitudine in libro de Oratore III et in Oratore. Est enim de orat. III, 197: »Nihil est autem tam cognatum mentibus nostris, quam numeri atque voces, quibus et exercitamur et incendimur, et lenimur et languescimus, et ad hilaritatem et ad tristitiam saepe deducimur.« Ergo, cum orator auditores orationis vi commoveantur et abripiantur velit, primum ei est respicienda humanae naturae indoles, quae ipsa oratorem adhortatur, ut numeris apte utatur, »omnes enim«, dixit Cicero l. c. § 195, »tacito quodam sensu, sine ulla arte aut ratione, quae sint in artibus ac rationibus recta ac prava, diiudicant, idque cum faciunt in picturis et in signis et in aliis operibus, ad quorum intelligentiam a natura minus habent instrumenti, tum multo ostendunt magis in verborum numerorum vocumque iudicio, quod ea sunt in communibus infixis sensibus neque earum rerum quemquam funditus natura voluit esse expertem.«

Praeterea cum omnino illorum temporum homines pulchritudinis vi facilius et acrius affectos esse sciamus, quam nostrae aetatis, ubi duriores vitae condiciones purum gaudium in artium monumentis positum reprimere solent, verisimillimum nobis videtur, quod Cic. Orat. § 168 affirmat: »Contiones saepe exclamare vidi, cum apte verba cecidissent«; in quod optime quadrat de orat. III § 196: »at in his (scl. numeris ac modis) si paulum modo offensum est, ut aut contractione brevius fieret aut productione longius, theatra tota reclamant.«

Quanti autem existimaverit Cicero numerorum vim, optime intelligitur ex Orat. § 229: »tantumque abest, ut quod ii, qui hoc aut magistrorum inopia aut ingenii tarditate aut laboris fuga non sunt assecuti, solent dicere, enervetur oratio compositione (scl. numerosa) verborum, ut aliter in ea nec impetus ullus nec vis esse possit.«

Verbis fere iisdem de his rebus disserit Dionysius Hal. in libro »de compositione verborum«, ut cap. XI (med.): *Τίς γάρ ἐστιν, ἔς . . . ὑπὸ μὲν τούτων τῶν ῥυθμῶν οἰκαιοῦται, ὑπὸ δὲ τούτων διοχλεῖται; ἤδη δ' ἔγωγε καὶ ἐν τοῖς πολυανθρωποτάτοις θεάτροις, ἃ συμπληροῖ παντοδαπὸς καὶ ἄμουσος ὄχλος, ἔδοξα καταμαθεῖν, ὥς φυσικὴ τις ἐστὶν, ἀπάντων ἡμῶν οἰκειότης πρὸς εὐμέλειάν τε καὶ εὐρυθμίαν.* Causas autem huius naturalis cognationis ad numerosam modulationem voluptatem putat esse et pulchritudinem, quod intellegi licet ex cap. X initio, quod praebet haec: *»Ἀμφότερα (scl. τὴν ἡδονὴν καὶ τὸ καλόν) γάρ ἐπιζητεῖ ταῦτα ἡ ἀκοή, ὁμοίον τι πάσχουσα τῇ ὁράσει. καὶ γὰρ ἐκείνη πλάσματα καὶ γραφαὶ καὶ γλῦφαι καὶ ὅσα δημιουργήματα χειρῶν ἀνθρωπίνων ὁρῶσα, ὅταν εὐρίσκη τό θ' ἡδὺ ἐνὸν αὐτοῖς καὶ τὸ καλόν, ἀρκεῖται καὶ οὐδὲν ἔτι ποθεῖ.* Cf. l. c. cap. XI (in). In hoc ipso capite undecimo pergit, sese vidisse citharoedum, qui unicam chordam male pulsavisset et tibicinem, qui munere suo perfectissime non functus esset, explosum a multitudine atque id ipsum accidisse cuidam, qui numeros obscuravisset. *»Τὸ δὲ αὐτὸ«,* inquit *»καὶ ἐπὶ τῶν ῥυθμῶν γιγνόμενον ἐθεασάμην, ἅμα πάντας ἀγανακτοῦντας καὶ δυσαρεστουμένους, ὅτε τις ἢ κροῦσιν ἢ κίνησιν ἢ φωνὴν ἐν ἀσυνμέτροις ποιήσαιτο χρόνοις*

καὶ τοὺς ὀρθοὺς ἀφανίσσειεν«. Rectissime igitur Dionysius l. c. cap. 18 eos, qui in observanda numerorum concinnitate nullam adhibeant artem, nunquam scripta laude digna in lucem prodere posse iudicat his verbis: »Οἷς δὲ μὴ ἐγένετο πρόνοια τοῦτου τοῦ μέρους, οἱ μὲν ταπεινάς, οἱ δὲ κατακεκλασμένους, οἱ δὲ ἄλλην τινὰ αἰσχύνην ἢ ἀμορφίαν ἐχούσας ἐξήνεγκαν τὰς γραφάς«.

§ 2.

Quin igitur omnino sine numeris oratio veteribus pulchra et ornata visa non sit, dubitare diutius non possumus et altera iam exstat quaestio multo difficilior, quid sit numerus. Atque omnes viri docti, qui adhuc in numeris explicandis operam dederunt, questi sunt, quod satis quidem multi veteres scriptores de numero egerint, nemo autem eorum certam et accuratam numerorum definitionem nobis reliquerit. Itaque maxima erat adhuc dissensio inter viros doctos de numerorum natura et nostra ipsorum aetate C. Josephy *) Isocratis artem numerorum, qualis appareat in clausulis, intellexisse videtur sibi, postquam demonstravit, quotiens Isocrates singulos pedes metricos in clausulis adhibuerit. Sed hac via neque Josephy quidquam profecisse neque nos unquam veram numerorum naturam intellecturos esse, iam Blassius (in commentatione illa de numeris Isocrateis. Kiliae 1891) demonstravit ibique primam non minus accuratam quam brevem numerorum definitionem habemus hanc. p. 4: »repetitio facit numerum« et paulo post: »Hoc igitur in primis teneamus oportet, si numeros quaerimus vel in Isocrate vel in alio quocunque scriptore, similiter structas parique mensura praeditas particulas nobis quaerendas esse.« Haec autem definitio, quam Blassius ex accuratissima scriptorum contemplatione repperit et exemplis quam plurimis confirmavit, quomodo consentiat cum veterum de hac re scriptorum opinione, paulo accuratius quaerere operae pretium mihi videtur esse. Et mirum fortasse videbitur, quod

*) C. Josephy: Der oratorische Numerus bei Isocrates und Demosthenes. Diss. Zürich 1887.

nihilo minus verum esse atque satis confirmari et probari posse puto, iam veteres illos scriptores non aliter sensisse de numeris ac Blassius sentiendum esse demonstravit neque tam vagas illorum esse definitiones de hac re, quam primo obtutu forsitan multis visum sit. Immo vero probari posse existimo, si Aristotelis, si Ciceronis, si aliorum de numeris disputationes quam attentissime spectaverimus, nos procul dubio recte et sine ullo errore numerorum naturam perspecturos esse. Non unamquamque quidem definitionem tam disertam, tam dilucidam, tam accuratam esse dixerim, ut statim ex una, sive hac sive illa, quid sint numeri, concipere possimus; sed cum omnes definitiones uno compleximur obtutu, tum alia aliam illustrabit, ita ut vera numerorum natura facile appareat; nam quod alteri definitioni deest, id praebet altera et quae disiuncta a ceteris obscura videtur, eadem clarescet, si cum ceteris comparata erit. Negare autem non possum, veteres illos scriptores optime perspexisse, quantae esset difficultatis, aperte demonstrare et definire, quid esset numerus, nam Cicero ipse non dubitat dicere, et difficilius esse numeris uti, quam versibus et difficilius cognosci numeros in oratione soluta, quam in versibus. Explicat enim in Orat. § 198: »quo etiam difficilius est oratione uti quam versibus, quod illis certa quaedam et definita lex est, quam sequi sit necesse, in dicendo autem nihil est propositum, nisi aut ne immoderata aut angusta aut dissoluta aut fluens sit oratio.« Atque l. c. §§ 183—184 exponit Cicero haec fere: »sicut multi lyricorum modi, si cantu spoliaveris, nihil nisi soluta videntur esse oratio ac sicut multi comicorum senarii propter similitudinem sermonis sic saepe sunt abiecti, ut nonnunquam vix in his numerus intelligi possit, sic est ad inveniendum difficilior in oratione numerus, quam in versibus.« Sane, animus mulcetur oratione numerosa ac sentit voluptatem, sed nequit aperte cognoscere, cur id accadat. Quare mirum non videtur esse, quod Dionysius de comp. verb. cap. XXV, ubi de numerorum natura accuratius agere in animo ei est, dicit haec: »Μυστηρίοις μὲν οὖν ἔοικεν ἤδη ταῦτα, καὶ οὐκ εἰς πολλοὺς οἷα τε ἐστὶν ἐκφέρεσθαι.«

Sed ad eam iam revertor quaestionem, a qua ad haec dicenda digressus sum, antiquos scilicet numerorum naturam iam perspexisse atque recte, etsi minus accurate. eam definivisse. In primis igitur id observandum et tenendum esse puto, plurimos illius aetatis viros doctos, qui de his rebus scripserint, saepe affirmavisse, non intercedere discrimen inter numeros poeticos et oratorios. Sic Cicero Orat. § 190: »Sit igitur hoc cognitum, in solutis etiam verbis inesse numeros, eosdemque esse oratorios, qui sint poetici.« Etiam gravius est testimonium, quod occurrit l. c. § 188: Nullus est igitur numerus extra poeticos.« Ad eandem pertinet rem de orat. III 173: »Versus enim veteres illi in hac soluta oratione propemodum, hoc est numeros quosdam, nobis esse adhibendos putaverunt.« Quacum sententia conferenda est l. c. § 175: »In quo illud est vel maximum, quod versus in oratione si efficitur coniunctione verborum, vitium est, et tamen eam coniunctionem, sicuti versum, numerose cadere et quadrare et perfici volumus.«

Neque aliter de hac re iudicavisse Dionysium, saepe numero ipse demonstravit, cum orationem numerosam simillimam esse carmini dicat, ut »de admiranda vi dicendi in Demosth. cap. 40: »Καὶ διαρρεῖ (scil. ἡ δύσις τῆς λέξεως) διὰ τῆς ἀκοῆς ἡδέως πῶς καὶ ἀσπαστῶς, οὐδὲν ἥττον, ἢ τὰ δι' ᾧδῆς καὶ ὀργάνου μουσῶθεντα χρούματα καὶ μέλη.« Simile aliquid »de comp. verb.« c. 20 occurrit. Ibi enim pollicetur scriptor, si disputationem de compositionis differentiis aliisque rebus ad finem perduxerit, tunc sese illa etiam inquisitum esse, de quibus plerique dubitent: »τί ποτ' ἔστιν, ὃ ποιεῖ τὴν πεζὴν λέξιν ὁμοίαν ποιήμασι φαίνεσθαι, μένουσαν ἐν τῷ τοῦ λόγου σχήματι, τὴν δὲ ποιητικὴν φράσιν ἐμφορῇ τῷ πεζῷ λόγῳ φυλάττουσαν τὴν ποιητικὴν σεμνότητα.«) Sic Cicero Dionysiusque testantur, eundem esse numerum oratorium atque poeticum; neque difficile est, alia addere exempla, quibus idem probatur. Sed etsi argumenta haec non minus diserta quam multa non haberemus, tamen aliunde nobis concludendum esset, veteres illos scriptores similitudinem maximam, qua numeri poëtici cum oratoriis coniunguntur, satis cognovisse. Saepissime enim oratores ab artis oratoriae

peritis monentur, ne versus fingant, dum sermonem numerosum petant, quae monitiones plane supervacaneae essent, nisi veteres periculum esse maximum putavissent, ne propter aequalitatem amborum numerorum alter pro altero adhiberetur facillime. Talia autem praecepta, quae prohibeant versuum usum in oratione soluta, tam saepe occurrunt omnibusque nota sunt, ita ut neminem aegre laturum putem, me hoc loco ea praetermisisse (praesertim cum Ciceronis illud de orat. III § 175 supra iam attulerimus) praeter unum, quod reperimus in Dionysii de comp. verb. cap. 25: »*Οὐ μέντοι προσήκει γε ἔμμετρον οὐδ' ἔρρουθμον αὐτὴν* (scl. *λέξιν*) *εἶναι δοκεῖν· ποίημα γὰρ οὕτως ἔσται καὶ μέλος, ἐκβήσεται τε ἀπλῶς τὸν αὐτῆς χαρακτῆρα· ἀλλ' εὔρρουθμον αὐτὴν ἀπόχρη καὶ ἔμμετρον φαίνεσθαι μόνον. Οὕτω γὰρ ἂν εἴη ποιητικὴ μὲν, οὐ μὴν ποίημά γε· καὶ εὐμελὴς μὲν, οὐ μέλος δέ.*« Jam similitudo vocabulorum *εὔρρουθμος*, *ἔμμετρος* et *ἔρρουθμος*, *ἔμμετρος*, quarum hae numerum poëticum, illae numerum oratorium designant satis demonstrat, veteribus illis ambos numeros non res plane diversas, sed tamquam varias species generis eiusdem visas esse, ita ut amplius dubitari iam non possit, quin quantum utriusque naturam respiciamus, idem sit numerus oratorius atque poëticus. Itaque quaerendum iam videtur esse, quid sit numerus poeticus. De hac autem re non dissentire viros doctos inter se maxime gaudeo, nam concedet quisque: numerus poëticus nihil est nisi repetitio aut unius eiusdemque pedis, aut pedum variorum, qui quidem ordine certo locantur. Neque aliter veteres de hac re iudicavisse, statim apparebit, si nonnullos locos, huc pertinentes, paulo acrius inspexeris. Cicero enim in Orat. § 188, ubi de pedum generibus pauca exposuit, pergit: »quibus (scl. pedibus) ordine locatis, quod efficitur, numerosum sit necesse est;« quocum comparandus videtur esse Dionysii de comp. verb. cap. 25: »*Ἡ μὲν ὁμοία περιλαμβάνουσα μέτρα καὶ τεταγμένους σώζουσα ῥυθμούς κατὰ στίχον ἢ περίοδον ἢ στροφὴν διὰ τῶν αὐτῶν σχημάτων περαινομένη, καὶ πάλιν τοῖς αὐτοῖς ῥυθμοῖς καὶ μέτροις ἐπὶ τῶν ἑξῆς στίχων ἢ περιόδων ἢ στροφῶν χρωμένη καὶ τοῦτο μέχρι πολλοῦ ποιοῦσα, ἔρρουθμός ἐστι καὶ ἔμμετρος καὶ ὀνόματα κεῖται τῇ τοιαύτῃ λέξει μέτρον καὶ μέλος.*«

Si igitur primum intellexerunt veteres, numerum poëticum constare aequalitate particularum, si deinde affirmant, non intercedere discrimen inter numerum poëticum et oratorium, nos non possumus dubitare, quin illi iam optime cognoverint, etiam numerum oratorium constare eadem aequalitate particularum neque aliter putare possemus, etsi nulla nobis tradita essent testimonia de hac re alia, atque quae supra iam attulimus. At vero non desunt testimonia et uberrima et gravissima, quibus certiores fieri possimus, illius aetatis viros doctos non minus numeris oratoriis, quam poëticis aequalitatem illam inesse voluisse. Jam Aristoteles Rhet. III, cap. 7 (init) praecipit, ne metrica sit oratio, quia, distrahat auditorum attentionem: *»προσέχειν γὰρ ποιεῖ τῷ ὁμοίῳ, πότε πάλιν ἥξει..«* Cognovit igitur hic vir doctissimus perbene, numerum non nisi ex repetitione particularum fieri aequalium. Ergo respuit Aristoteles omnino numerum oratorium? Minime, nam paulo post explicat haec: *»διὸ ῥυθμὸν δεῖ ἔχειν τὸν λόγον, μέτρον δὲ μὴ· ποίημα γὰρ ἔσται. ῥυθμὸν δὲ μὴ ἀκριβῶς.«* Aliud igitur putat esse metrum, aliud rhythmum, quantum quidem ad genus attinet? Nequaquam, cum eo ipso loco non dubitet numerum definire hoc modo: *»ὁ δὲ τοῦ σχήματος τῆς λέξεως ἀριθμὸς ῥυθμὸς ἐστίν, οὗ καὶ τὰ μέτρα τμήτα.* Rhythmus igitur est numerus, Aristotelis sententia. Quisque autem numerus plures partes complecti debet, quarum alia alii par sit necesse est, vel, ut aliter explicem, cuivis numero inesse debet principium sive fundamentum dividendi; atque si rhythmus habendus est numerus, non potest non constare ex pluribus particulis paribus. Idem autem, quod Aristoteles, etiam Ciceronem Dionysiumque de numeris censuisse iam tempus est demonstrare. Atque Cicero in Orat. § 67 exponit haec: *»Quidquid est enim, quod sub aurium mensuram aliquam cadit, etiam abest a versu — nam id quidem oratoris est vitium — numerus vocatur, qui graece ῥυθμὸς dicitur.«* Confer praeterea de orat. III, 185, qui locus mirum in modum consentit cum hoc modo allato: *»Et si numerosum est id in omnibus sonis atque vocibus quod habet quasdam impressiones et quod metiri possumus intervallis aequalibus: recte genus hoc nu-*

merorum, dummodo ne continuum sit, in orationis laude ponetur.« Quid autem sub aurium mensuram cadere potest, quid omnino metiri possumus, nisi illud, quod principium habeat metiendi? Id vero principium unum sit et idem in unaquaque mensuratione necesse est neque esse potest in dicendo, nisi particula quaedam, quae repetatur. Ideo rectissime postulat Cicero intervalla aequalia, quibus particulae efficiuntur aequales. Eadem fere sententia occurrit in libro de orat. III § 186, ubi haec: »distinctio et aequalium, et saepe variorum intervallorum percussio, numerum conficit, quem in cadentibus guttis, quod intervallis distinguuntur, notare possumus, in amni praecipitante non possumus.« Ecce optimam comparisonem! Sicut enim gutta guttam sequitur intervallis aequalibus, sic in numeris bene formatis particula par sequatur parem vult. Idem fere est in Orat. § 198: »sed omnis nec claudicans nec quasi fluctuans et aequaliter constanterque ingrediens numerosa habetur oratio. Atque id in dicendo numerosum putatur, non quod totum constat e numeris, sed quod ad numeros proxime accedit.« Sed nusquam ingreditur aequaliter constanterque oratio, nisi gradus conficit aequales i. e. nisi constat ex particulis aequaliter procedentibus. Etiam accuratius autem disserit Cicero de hac aequalitate aliis nonnullis locis, ut Orat. § 175: »Nam, ut paulo ante dixi, paria paribus adiuncta et similiter definita, itemque contrariis relata contraria, quae sua sponte — etiam si id non agas, cadunt plerumque numerose, Gorgias primus invenit.« Quomodo accuratius dicere potuit, quomodo clarius, quomodo simplicius? Paria paribus sunt adiungenda, singulae partes similiter sunt definiendae, si efficere vis orationem numerose cadentem. Idem fere occurrit l. c. § 220: »Nam cum aut par pari refertur, aut contrarium contrario opponitur, aut quae similiter cadunt verba, verbis comparantur, quidquid ita concluditur, plerumque fit, ut numerose cadat.« At de clausulis tantum loquitur Cicero hoc loco, obiecerit forsitan aliquis. Sit ita; sed quid ad rem? An alius est clausularum, alius totius periodi numerus? Nemo concedet. Quod ergo de clausularum numero dicitur, id non minus de omni numero dictum esse patet.

Comparandus est denique locus, quem repperi in libro de orat. III, § 198; ubi explicat Cicero, non solum ipsius aetatis homines sensisse, si quid in oratione claudicaret, sed etiam maiores, etsi defuissent vires, affectavisse tamen numerorum concinnitatem. Locus autem est hic: »Itaque illi veteres, sicut hodie etiam nonnullos videmus, cum circuitum et quasi orbem verborum conficere non possent --- nam id quidem nuper vel posse, vel audere coepimus — terna aut bina aut nonnulli singula etiam verba dicebant: qui in illa infantia naturali illud, quod aures hominum flagitabant, tendebant tamen, ut et illa essent paria, quae dicerent, et aequalibus interspirationibus uterentur. «Cicero igitur affirmat hoc loco, iam antiquos Romanos intellexisse, ad conficiendum gratum sermonis sonum i. e. numerum particulas necessarias esse aequales; quae opinio, utrum vera sit an falsa, nihil interest, dummodo illud teneamus, Ciceronem ipsum nihil esse numeros putavisse, nisi coniunctionem particularum aequalium. Eadem autem fuisse sententia Dionysium, duobus demonstravisse locis sufficiat; primum affero de comp. verb. cap. 11 (inf.), ubi haec: *Νυνὶ δὲ τὰ ἀκόλουθα ἀποδοῦναι πειράσομαι, πῶς ἂν γένοιτο λέξις πολιτικὴ παρ' αὐτὴν τὴν σύνθεσιν ἡδύνουσα τὴν ἀκρόασιν, κατὰ δὲ τὰ μέλη τῶν φθόγγων καὶ κατὰ τὰς συμμετρίας τῶν ῥυθμῶν.*» Existimat igitur Dionysius, etiam orationi civili inesse oportere *συμμετρίας τῶν ῥυθμῶν* i. e. numerorum aequalitates. Id ipsum ex alio quoque loco cognoscitur, l. c. cap. 25, ubi quae sit differentia elocutionis poeticae et numerosae explicare studet; proprietatibus autem sermonis poetici satis expositis, ut supra iam vidimus, pergit his verbis: »*ἡ δὲ πεπλανημένα μέτρα καὶ ἀτάκτους ῥυθμοὺς ἐμπεριλαμβάνουσα καὶ μήτε ἀκολουθίαν ἐμφαίνουσα αὐτῶν, μήτε ὁμοζυγίαν, μήτε ἀντιστροφὴν, εὐρhythmos μὲν ἐστίν, ἐπειδὴ διαπεποίκιλται τισὶ ῥυθμοῖς, οὐκ ἔρhythmos δέ, ἐπειδὴ οὐχὶ τοῖς αὐτοῖς οὐδὲ κατὰ τὸ αὐτὸ.*» Jam liquere puto rem. Sicut enim oratio poetica metra continuo repetit vel responsione certis regulis constituta utitur, sic etiam oratio numerosa metra postulat, sed vagabunda et numeros, sed sine ordine compositos; et *ἀκολουθίαν* numerorum et *ὁμοζυγίαν* habere quidem, sed non

aperte prae se ferre debet. Observandum autem esse puto, non dicere hunc rhetorem »μήτε ἀκολουθίαν ἔχουσα αὐτῶν etc., sed μήτε . . . ἐμφαίνουσα; atque optimo iure sic dicitur; neque enim oratio pedestris, si quidem numerosa esse vult, carere potest hac numerorum certa successione, sed caveat oportet, ne nimis apertam hanc repetitionem prae se ferat.

§ 3.

Atque haec maxima est differentia, quae intercedat inter orationem poeticam et numerosam, ut illa eadem metra continuo sibi assumat et institutos conservet pedes, sive per versus continuo sese excipientes, sive per strophas accurate sibi respondententes, haec metra nullo ordine composita complectatur, et pedes saepe mutet et partes immisceat inaequales aequalibus et omnino quoque modo prohibere studeat, quominus carmen existat. Quare mirandum videtur non esse, iterum iterumque laudare veteres illos scriptores varietatem quandam et commutationem numerorum, ut Cicero de orat. III § 176: »Nam cum vinxit modis et forma (scl. oratio numerosa), relaxat et liberat immutatione ordinis, ut verba neque alligata sint, quasi certa aliqua lege versus, neque ita soluta, ut vagentur.«

Quod idem cognoscitur ex altero loco, qui est in Orat. § 231, ubi de numeri vitiis agit Cicero atque exponit haec: »quae vitia qui fugerit, ut neque verbum ita traiciat, ut id de industria factum intellegatur, neque inferciens verba, quasi rimas expleat, nec minutos numeros sequens, concidat delumbetque sententias, nec sine ulla commutatione in eodem semper versetur genere numerorum, is omnia fere vitia vitaverit.« Quibus locis comparandus videtur esse ille Dionysii de comp. verb. cap. 12: »σχήμασί τε μὴ τοῖς αὐτοῖς διαμένειν, ἀλλὰ θαμινὰ μεταβάλλειν. Καὶ τρόπους μὴ τοὺς αὐτοὺς εἰσφέρειν, ἀλλὰ ποικίλλειν· μηδὲ δὴ ἄρχεσθαι πολλάκις ἀπὸ τῶν αὐτῶν, μηδὲ λήγειν εἰς τὰ αὐτά, ὑπερτείνοντα τὸν ἑκατέρου καιρόν.« Sane, hac variatione recte adhibita fieri debet, ut oratio numerosa simillima videatur carmini lyrico, quod iam notum fuisse Ciceroni et Dionysio, nonnulli doceant loci. Cicero igitur in Orat. § 183, ubi difficile esse disserit accurate cognoscere numeros in oratione soluta, explicat haec:

»Sed in versibus res est apertior, quamquam etiam a modis quibusdam cantu remoto soluta esse videatur oratio, maximeque id in optimo quoque eorum poëtarum, qui *λογικοί* a Graecis nominantur; quos cum cantu spoliaveris, nuda paene remanet oratio. Quorum similia sunt quaedam etiam apud nostros, velut illa in Thyeste: »Quemnam te esse dicam? qui tarda in senectute« et quae sequuntur: quae, nisi cum tibicen accessit, orationi sunt solutae simillima.« Conferendus est locus Dionysii de comp. verb. cap. XI: »*Δεδειγμένης δὲ τῆς διαφορᾶς, ἣ διαφέρει μουσικῇ λογικῆς, λοιπὸν ἂν εἴη καὶ κεῖνα λέγειν, ὅτι τὸ μὲν τῆς φωνῆς μέλος, λέγω δὲ οὐ τῆς ᾠδικῆς, ἀλλὰ τῆς ψιλλῆς, καὶ ἡδέως διατιθῇ τὴν ἀκοήν, εὐμελὲς λέγοιτ' ἂν, ἀλλ' οὐκ ἐμμελές· ἡ δ' ἐν τοῖς χρόνοις τῶν μορίων συμμετριάζουσα τὸ μελικὸν σχῆμα, εὐρυθμος, ἀλλ' οὐκ ἔρρυθμος.*« Idem fere dicit hic scriptor alio eiusdem commentationis loco, cap. 25, ubi, postquam exposuit causas, quae efficiant orationem numerosam, pergit hoc modo: »*Τοιαύτην εἶναι δὴ φημι πᾶσαν λέξιν εὐμετρον, ἥτις ἐμφαίνει τὸ ποιητικὸν καὶ μελικόν.*«

§ 4.

Quibus omnibus explicatis amplius iam quaeri non potest, quid omnino sint numeri. Oratio enim numerosa non est, nisi »quae particulas eadem structura praeditas« repetat et ubicumque numeros reperire studemus, ibi tales repetitiones nobis quaerendas esse patet. Si igitur Demosthenes, quod multa probant testimonia neque ullum virum doctum negatarum esse puto, numerose scripsit, etiam Demosthenes orationes, quas habuit, ita construxit, ut particulas pari modo compositas praebeant. Sed obiecerit fortasse aliquis, quod iam Dionysium refutavisse constat: »Adeone demens fuit Demosthenes, ut in scribendis orationibus poetarum more mensuras et numeros accurate observans, sursum deorsum torquens vocabula, tamquam modulis adaptare studeret membra? Stultitiae sane et ineptiae puerilis merito argueretur vir tantus, si hoc modo nugis se tradidisset.« Sane, si dementiae est tales, quales supra diximus, adhibere numeros, dementem fuisse Demosthenem facillime comprobari posse censeo, si stultitiae stultum, si ineptiae, ineptum. Sed

primnm observandum esse puto, non esse absurdum, si tantus orator, quantum neque ante eum fuisse neque post negabit nemo, ne minimam quidem neglexerit rem, quam aptam censuerit ad orationes conficiendas perfectiores. Sicut igitur summa elaboravit cura, ut nec res ulla nec sententia loco poneretur inepto, sic non minori fuisse curae ei elegantiam verborum et numerosam concinnitatem putare debemus, quae quantum conferant ad orationem efficiendam pulchram et ornatam, optime exposuit Cicero de orat. III § 175: »Neque est ex multis res una, quae magis oratorem ab imperito dicendi ignaroque distinguat, quam quod ille rudis incondite fundit, quantum potest, et id, quod dicit, spiritu, non arte determinat, orator autem sic illigat sententiam verbis, ut eam numero quodam complectatur et adstricto et soluto.« Et paulo ante l. c. § 172 disserit haec: »Sed est tamen haec collocatio conservanda verborum, de qua loquor (scil. numerosa), quae iunctam orationem efficit, quae cohaerentem, quae lenem, quae aequabiliter fluentem.« Simili quodam modo Dionysius de Dem. cap. 39 explicat: »οὐ γὰρ δὴ φαῦλον πρᾶγμα ὁυθμὸς ἐν λόγοις, ἀλλ' ἀπάντων κυριώτατον τῶν γοητεύειν δυναμένων, κηλεῖν τὰς ἀκοάς.« Num igitur putare possumus, Demosthenem nihil in hac elegantiae parte curae adhibuisse, Demosthenem verba verbis et membris membra et periodos temere inter se committendas esse censuisse, Demosthenem hanc rem, qua nulla est ad bene ornatique dicendum aut magis idonea aut magis necessaria, neglexisse? Equidem non censeo, immo vero cum Dionysio consentior, qui de Dem. cap. 50 loquitur haec: »οὐ γὰρ ἐστὶ λέξις οὐδεμία Δημοσθένους, ἥτις οὐκ ἐμπεριείληφεν ὁυθμοὺς καὶ μέτρα, τὰ μὲν ἀπηρτισμένα καὶ τέλεια, τὰ δ' ἀτελῆ.«

Denique non tam difficilis est numerorum usus, qualis primo forsitan videatur obtutu. Semper enim tenendum est, continua exercitatione summam sibi acquisivisse facultatem dicendi Demosthenem; et quod iuveni fortasse difficile videbatur, id viro facillimum fiebat necessario, consuetudine in naturam mutata. Nam quod unaquaque in arte occurrit, id arti dicendi non est abnegandum: exercitatione corroborari vires et sine exercitatione neminem evasurum posse rei suae

peritum artificem. Qua de re praeterea gravissimum nobis traditum est testimonium Ciceronis in Orat. § 200: Id (scilicet numerosa concinnitas) autem bona disciplina exercitatis, qui et multa scripserint et quaecumque etiam sine scriptis dicerent, similia scriptorum effecerint, non erit difficillimum. «

§ 5.

Alia autem iam exstat quaestio, ubi adhibendi sint numeri, utrum in clausulis solum initiisque, an in toto periodi ambitu. Hac de re uberrime iam disseruit Blassius atque causis satis firmis comprobavit, alios affectasse numeros Isocratem, alios Demosthenem. Omitto hoc loco tribrachyn a Demosthene vitatum, ab Isocrate admissum et dactylum, quem hic effugere studet, ille adhibet et ad tertiam transeo differentiam, quae est maxima, de qua Blassius de num. Isocr. p. 13 haec: »Non in clausulis neque in initiis tantum Demosthenicus numerus sedem habet, sed tota membra pervadit et fingit, nulla parte relictā, quae incondita maneat. « Quod quam verum sit, postea demonstrabimus; nunc videamus, quid Cicero de hac re praeceperit. In universum igitur is dicit Orat. § 223: »Sed quae incisim aut membratim efferuntur, ea vel aptissime cadere debent. «

Improbat autem Cicero numeros, qui in clausulis tantum appareant, quod verbis apertissimis notat l. c. § 199: »Plerique enim censent, cadere tantum numerose oportere terminarique sententiam, Est autem, ut id maxime deceat, non id solum. Ponendus est enim ille ambitus, non abiiciendus. Quare cum aures extremum semper expectent in eoque acquiescant, id vacare numero non oportet, sed ad hunc exitum tamen a principio ferri debet verborum illa comprehensio et tota a capite ita fluere, ut ad extremum veniens ipsa consistat. « Tertius denique afferi potest locus, qui paulo post occurrit l. c. § 203: si (quaeritur), ad quam rem adhibeatur numerus, (respondendum): ad delectationem; si quando: semper; si, quo loco: in tota continuatione verborum. « Notum autem est, non ex Isocrate, sed maxime ex Demosthene hausisse Ciceronem regulas illas de usu numerorum. Si Demosthenicos igitur reperire studemus

numeros, non initia tantum sunt observanda et clausulae, sed totam perscrutari debemus membrorum continuationem, quod recte perspexit Blassius et probavit. At putaverit forsitan aliquis, superfluum esse novam de hac re, a Blassio iam satis demonstrata, disputationem. Equidem non puto; nam etsi non nego, Blassium opinionem suam et doctrinam permultis quidem comprobavisse exemplis, tamen haec ipsa exempla hinc inde petita, si cum universis comparantur Demosthenis reliquiis, pauca videntur esse, ita ut opinari possit aliquis, responsiones illas non studio et dedita opera factas esse ab oratore, sed fortuito hic illic sese obtulisse. Ut igitur quam maxime appareret, non casu, sed de industria tales numeros compositos esse, orationem quandam ab initio usque ad finem pervestigandam esse censui, quo clarius cognosceretur, qua ratione et via progressus esset Demosthenes in numeris suis constituendis.

Cum maximam iam confecissem commentationis huius partem, edidit C. D. Adams libellum de eadem re compositum, etsi aliae intermiscentur materiae, (De periodorum formis et successionibus in Demosthenis oratione Chersonitica. Kiliae 1891) atque maxime gavisus sum, quod ille vir doctus idem atque ego de numeris intellexit et censuit, ita ut sperari iam liceat, fore ut paulatim opiniones de hac re, studio et labore dignissima, falsae vagaeque evanescant atque cedant sententiae verae. Vituperandum autem puto in commentatione illa, quod materiam ita disposuit scriptor, ut difficile sit lectori quoque loco intellegere, utrum testimonia numerorum consentiant cum oratoris verbis necne; nam intervallo nimis magno dirimuntur numeri ab oratione ipsa, cum haec in initio libelli, illi in fine positi sint. Rectius erat et certe magis perspicuum, cuique orationis membro statim adscribere numeros, qua via ipsi postea progrediemur.

Priusquam autem accedimus ad rem propositam, quaerendum esse mihi visum est, qua mensura metiendae essent syllabae, quibus membra terminantur. Josephy enim sequitur Quintilianum aliosque, qui postremae syllabae mensuram non mutari dicunt et disserit hoc modo l. c. p. 61: »denn nur in Verbindung mit der am Versschluss statt-

findenden Pause kann eine (kurze oder lange) Silbe einen vollen Takt (oder Versfuss) ausmachen Wir erachten das Princip der Pause als zu charakterisch für die Poesie, als das wir wagen möchten, diesen Begriff auch für die prosaische Kunstsprache in Anspruch zu nehmen. Ohne Pause giebt es aber keine *syllaba anceps*.« *Hoc libenter concedo: sine pausa non est syllaba anceps. Deestne igitur in oratione pedestri, praesertim in numerosa, pausa? Nonne quodvis membrum pausa terminatur et a ceteris membris hoc intervallo disiungitur? Nonne idem Iosephy pausas concedit orationi pedestri alio commentationis loco p. 103, ubi haec: »Der Hörer fühlte wohl den daktylischen Rhythmus, konnte aber schon aus dem Grunde keinen Hexameter wahrnehmen, weil er nicht gewohnt war, innerhalb eines Verses Pausen wahrzunehmen, wie sie in der vorgetragenen Rede notwendigerweise nach jedem Kolon eintreten müssen.« Sunt igitur pausae, et ubi pausae, ibi syllabas esse ancipites iam per se patet, etsi non traditum nobis esset, quid Cicero de hac re censuisset. Hic autem de syllaba, de qua nunc quaeritur, duobus locis verbis clarissimis disserit, primum in Orat. § 214: »nihil enim ad rem, extrema illa longa sit an brevis.«, deinde l. c. § 217: »nihil enim interest, dactylus sit extremus an creticus, quia postrema syllaba, brevis an longa sit, ne in versu quidem refert.« Sin vero Iosephy Ciceronem hac de re falso indicavisse existimat, equidem non dubito confiteri, me Ciceronis, viri disciplina et usu optime exercitati, auctoritatem sequi malle, quam Quintiliani aliorumque. Censeo igitur, postremam syllabam ancipitem esse habendam.*

Quibus omnibus expositis iam ad id, quod propositum est, progrediamur atque demonstremus, quomodo Demosthenes numeris utatur in oratione Philippica prima. Disputabimus autem primum de numeris, qui intra unum idemque occurrant membrum, quos »internos« appellare liceat; postea de iis, quibus membra iungantur et quos »externos« appellavi.

Pars secunda.

A. De numeris internis.

§ 6.

Quia numerus nihil est nisi repetitio particularum aequalium, simplicissimus numerus ibi occurrit, ubi idem pes poeticus in uno eodemque membro repetitur. Sed rectissime de hoc genere numerorum indicavit Adams l. c. p. 57, qui haec disserit: »Hi numeri autem, quamvis ad effectum sermonis magni momenti, tamen inveniuntur apud scriptores omnes: saepe casu et fortuito fiunt, saepe existunt e sensu subtili oratoris sine deliberatione accurata.« Nihilominus, ne totam videar neglexisse hanc rem, pauca attuli huius generis exempla. Sic in nostrae orationis § 5 constat membrum quartum ex quatuor pedibus iambicis: »ἔρημον ὄντα συμμάχων«. Sed pluribus locis membra tot iambis aut finiuntur, aut initium capiunt ita ut longum sit et supervacaneum, omnes enumerare locos. Similiter res se habet de metro trochaico. Ut in § 49 membrum quoddam finitur his verbis: »τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρμένον, sic etiam saepius inveniuntur dimetri trochaici qui vel tota efficiant membra, vel partem eorum expleant. Etiam bacchius quodam loco usurpatur ter intra unum membrum, § 34: »ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλείοντας τὴν etc.

Deinde haud ita raro occurrunt versus dactylici, nam permulta membra exornantur trimetro dactylico, quem hoc loco mittendum esse putavi. Tetrameter autem dact. cat. est § 41: ταῦτα δ'ὕσως πρότερον μὲν ἐνῆν; Comparandus videtur esse pentameter dact., cuius ultimi duo pedes ex syllabis longis constant, § 37: »ἡμετέραν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν.« Denique hexametrum cat. habemus perfectum § 26: »πλὴν ἐνὸς ἀνδρός, ὃν ἂν πέμψῃτ' ἐπὶ τὸν πόλεμον.«

Perinde occurrit numerus anapaesticus nonnullis locis, ut § 5: »ὅτι ταῦτα μὲν ἐστὶν ἅπαντα τὰ χωρία« et § 24: »Λακεδαιμονίους παραταττόμενοι« etc.

Creticus quater repetitur § 47: »μάρτυρας τῶν στρατηγούμενων καὶ δικαστὰς« etc. Tres autem cretici saepius sese excipiunt, ut Kol. 116, 165, 178, 369.

Tres choriambi inveniuntur § 24: »καὶ παρακύν | ψαντ' ἐπὶ τὸν | τῆς πόλεως (πόλεμον.)«

Miscentur quoque interdum duo in uno membro genera pedum, ut m. 314: αἰχμαλώτους πολί(τας) ὑμετέρους ὄχετ' ἄγων, quod membrum constat ex duobus creticis, quos sequuntur duo choriambi, ab illis una longa dirempti. Comparari possunt membra 19 et 20: ἔπειτ' ἐνθρυμητέον καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι | καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις, quorum alterum tres continet creticos, alterum tres choriambos.

§ 7.

Sed iam satis sit disputatum de hac re atque progrediamur ad alteram accurata perscrutatione etiam digniorem. Hucusque enim ea tantum pertractavimus membra, in quibus pes idem saepius ponitur, exstant autem membra alia multa, in quibus non pes unicus, sed coniunctio pedum quorundam principium fiat repetitionis. Tali structura praedita sunt nostrae orationis membra haec, kol. 8 ex: τὰ δέοντ' οὗτοι = συνεβούλευσαν (bis — — —), § 13: »ὥς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσή = κοντα ποιεῖν ἐθέλοντ« | ας etc., ubi bis ponitur creticus cum choriambo: — — — — —. Similiter in fine membri subsequentis tripodia trochaica cat. repetitur: »ὥς ἐγνωκότων ὑμῶν | καὶ πεπεισμένων = παύομαι λέγων.« § 17: »ἐπὶ τῆς ἐξαίφνης ταύτας = ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας | αὐτοῦ στρατείας« (bis — — — — —). § 19: »δύναμιν τιν' ὧνδρες Ἀθηναῖοι = (φη)μὶ προχειρίσασθαι δεῖν ὑμᾶς« (bis — — — — —); § 33: »τῶν μὲν | χρημάτων αὐτοῖς ταμίαι = καὶ πορισταὶ γιγνόμενοι« (bis — — — — —); § 34: »πρὸς τῷ Γε | ραστῷ τὰ πλοῖα συλλαβὼν ἃ = μύθητα χρήματ' ἐξέλεξε« (bis — — — — —); § 40: »ὑμεῖς δ' ὧνδρες Ἀθηναῖ = οἱ πλείστην δύναμιν πάν | των ἔχοντες (bis — — — — —); § 44: »λοιδορουμένων ἀκούον = τες καὶ αἰτιωμένων ἀλ | λήλους τῶν λεγόντων (bis — — — — —). § 47: »ὅταν) ὑμεῖς ὧνδρες Ἀθηναῖοι = τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε« (bis — — — — —). Alia praeterea huius generis afferri possunt exempla, sed, ne

longus sim, mensuras tantum adscripsi repetitas; sunt autem kol. 38 ex.: — — — — —; kol. 89 ex.: — — — — — (—); 243: — — — (—) — — — — —; 276: — — — — — — — — —; 288: — — — — — — — — —; 459: — — — — — — — — —; alia.

Denique ea liceat afferre exempla, quae demonstrent, non solum bis sed etiam ter eandem unitatem metricam, ut ita dicam, in uno eodemque membro positam esse. Occurrunt quidem huiusmodi repetitiones haud saepe, ita ut nostrae orationis tria tantum exempla afferre possim. Primum autem est § 44: »οὐδέποτε | οὐδὲν ἡμῖν = μὴ γένηται = τῶν δεόντων«, ubi tripliciter — — — repetitur. Alterum § 45, ubi de lectione dissentiunt viri docti: »οἱ δὲ συμμαχοὶ = | τε | θναῖσι τῷ δέει = τοὺς ἀποστόλους« (tripl. — — — —). Quartum denique huius generis exemplum est; § 34: »τὰ τελευταῖ εἰς Μαραθῶν = ἀπέβη καὶ τὴν ἱερὰν = ἀπὸ τῆς γῆς ὅχετ' ἔχων« etc. Comparari praeterea possunt membra 210 et 256, quae eandem praebent responsionem minus accuratam.

§ 8.

Ad aliud iam pervenimus numeri interni genus, quod fit, si unum membrum in duas partes aequales divisum est. Exempla autem huius generis, quae quidem nostra praebet oratio, haec sunt. § 2: »ἐπεὶ εἴ τοι πάνθ' ἃ προσῆκε = πραττόντων οὕτως εἶχεν«. § 3: »οὐδὲν ἀνάξιον ὑμῶν | εἰς = εἰ | πράξατε τῆς πόλεως«, ubi ultima quidem longa partis prioris atque prius brevis posterioris non respondent. § 7: »οὐδεὶς καὶ δύναται ἄν παρασχεῖν = αὐτὸν χρήσιμον τῇ πόλει«, ubi parti posteriori una dempta est syllaba in fine. § 12: »ὅπως βούλεσθε = διοικήσαισθε«. § 14: »τῇ νυνὶ βοηθείᾳ = κωλύσαι δυνήθειμεν«. § 15: »ἀλλ' ὅς | ἂν δείξῃ τίς πορισθεῖσα πα = ρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν« atque paulo post in eadem paragrapho: »τὸ δὲ πρᾶγμ' ἤδη = τὸν ἔλεγχον δώ | σει«, ubi posterior pars una syllaba aucta est. § 24: »οὐ γὰρ ἔστιν ἄρχεῖν = μὴ διδόντα μισθόν«. § 30: »Ἄ μὲν ἡμεῖς ὦνδρες Ἀθηναῖοι = δεδυνήμεθ' εὐρεῖν ταῦτ' ἐστίν«, ubi longa ,μεῖς' pro brevi, μεδ'. § 36: »ὅτι κείνα μὲν πάν = τα νόμῳ τέτακται«.

χρώ = μενοι τῇ τότε ῥώμῃ τῶν = Λακεδαιμονίων» (— — — —); § 5: »οὐδὲν ἂν ὦν νν = νὶ πεποί = ηκεν ἔπραξεν» (— — — —) et paulo post: »γύσει δ' ὑπάρχει = τοῖς παρ-
 οὔσι = τὰ τῶν ἀπόντων» (— — — —), ubi media quoque
 pars eandem fere praebet mensuram una deminutam syllaba
 initio. § 6: »οὗς ἂν ὁρῶσι παρ = σκευασμένους καὶ πρᾶτ
 = τειν ἐθέλοντας ἃ χροή (— — — —); § 7: »καὶ παύ-
 σησθ' αὐτὸς = μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποι = ἥσειν ἐλπίζων (— —
 — — —); § 8: οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφὴν — τῆτα καὶ
 ραθυμίαν; § 9: ἀλλ' αἰετὶ προσπεριβάλλεται = καὶ κύκλω
 πανταχῇ μέλλοντας ἡμᾶς καὶ καθ' = ημένους περιστοιχίζεται
 (— — — —); § 12: ἅπασιν ἂν τοῖς πράγ = μασιν
 τεταραγ = μένοις ἐπιστάντες (— — — —); § 13: καὶ
 τ' ἄλλ' ὥς ἂν μοι = βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκεῖ πα = ρασκευα-
 σθῆναι (— — — —); § 14: μηδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ = τινι
 και = νὴν παρασκευὴν λέγειν (— — — —); § 17: καὶ
 τὸν δεῖνα καὶ ὄν = τينوῦν χειροτο = νήσητε στρατηγόν (—
 — — — —); § 20: καὶ ὅπως μὴ ποιήσεθ' = δ' πολ =
 λάκις ὑμᾶς ἐβλαψεν (— — — —); paulo post: ἀλλὰ τὰ
 μικρὰ = ποιήσαντες = καὶ πορίσαντες (— — — —), ubi
 medium quoque membrum mensuram monstrat eandem fere,
 ita ut tripartitum videamus membrum. § 27: ἀλλ' εἰς μὲν
 Αἴμνον τὸν = παρ' ὑμ = ὦν ἱππαρχον δεῖ πλεῖν (— — —
 — — —); § 28: εἴκοσιν εἰς τὴν = ναῦν μνᾶι τοῦ =
 μηνὸς ἑκάστου (— — — —); § 30: ἵνα μὴ μόνον ἐν τοῖς =
 ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς = πολεμῇτε Φιλίππῳ (— — —
 — — —); § 52: Αἴμνον καὶ Θάσῳ καὶ Σκιά = θῶ καὶ
 ταῖς ἐν = τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις (— — — —); § 34:
 τὸν μέγιστον τῶν ἐ = κείνου πό = ρων ἀφαιρήσεσθε (— —
 — — —); § 35: καίτοι τί δήποτ' ὦ = ἄνδρες Ἀθη =
 ναῖοι νομίζετε (— — — —), cui simile ultimum huius
 paragraphi membrum: τὸν εἰς Μεθώνην τὸν = εἰς Παγασὰς
 = τὸν εἰς Ποτείδαιαν (— — — —); § 39: τὰ συμβάντ'
 = ἀναγκά = ζωνται διώκειν (— — — —); § 40: οὐδενὶ
 πώποτ' = εἰς δέ = οντι κέχρησθε (— — — —); § 42: τοῖς
 γιγνομένοις = ὑπὲρ τῆς πόλεως = αἰσχυνόμενος (— — — —),
 sed praeterea media pars eandem praebet mensuram, initio
 una brevi auctam: — — — —. Etiam § 45: οἱ δὲ σύμμαχοι

= τεθναῖσι τῷ δέει = τοὺς ἀποστόλους (— ∪ — ∪ —) hic est afferendum, etsi alio iam disputatum est loco de hoc membro. § 34 col. 308: ἀπὸ τῶν ὑμετέρων πολεμεῖ σιμμάχων. § 23: οὐ τοίνυν οὐδ' ὑπέρογ — — τι μισθὸς οὐδὲ τροφή. § 49: ἀνοητότατοι = γὰρ εἰσιν οἱ = λογοποιοῦντες (— — — — —), ubi verba, quae sensu iungenda sunt, etiam numeris continentur, quod saepissime occurrit; § 51: ὥσπερ ἡμῖν συμμέ = ον τὸ τὰ βέλ = τιστ' ἀκούειν οἶδα (— ∪ — — — ∪); Praeterea eiusmodi responsiones occurrunt in membris 51: φύσει δ' ὑπάρχει τὰ τῶν ἀπόντων et 52: καὶ τοῖς ἐθέλουσιν τὰ τῶν ἀμελούντων.

Consulto tantam huiusmodi exemplorum copiam con-
gessi, ne quis forte putaret, quibusdam locis fortuita tales
exstitisse numeros, sed persuasum habeo, Demosthenem
horum numerorum perspicuitatem optime intelligentem, hoc
ipso rhythmo saepissime usum esse. Quibus omnibus per-
tractatis iam ad finem huius de numero interno disputationis
pervenimus ac nunc progredi liceat ad eam commentationis
partem, qua de numero externo, quem appellavimus, quo
iunguntur periodorum membra, agitur.

Pars tertia.

De numeris externis.

§ 10.

Numerus externus ita efficitur, ut particulae cuiusdam
mensura alio periodi loco repetatur. Modo tota duo membra,
sese excipientia, pariter structa sunt, quae responsio rarissime
quidem occurrit, modo inter duo membra aequalia tertium
intercalatur membrum, his quidem inaequale, sed cum aliis
periodi partibus responsione numerosa coniunctum, modo
initia tantum variorum membrorum respondent sibi, modo

exitus, vel exitus adaequatus est initio membri alterius, vel vice versa, modo numeri constituti in mediis quibusdam membris repetuntur: quae omnes eiusdem generis species hic saepius, hic rarius occurrunt, sed semper ita apparent, ut certas regulas, quas sequantur, neque reperiri possint neque oporteat inveniantur. Nulla quidem est periodi pars, cui omnino abnegati sint numeri, sed iterum iterumque et commutatur variaturque numerorum usus, et hic illic membrum occurrit in oratione vere numerosa, quod eo ornatu careat, cum id ipsum sit eloquentiae Asianae vitium maximum, quod continuo in eodem versetur genere numerorum, quod a Blassio iam demonstratum est in commentatione illa de num. Isocr. p. 15 sq. Libertas illa, quam supra diximus concedatur orationi numerosae oportet, nisi volumus solutam orationem fieri adulterinam, quae argumenta humilia et cotidiana sermone depingat cantibus poetarum lyricorum digno. Numeros ita adstrictos neque Isocrates affectavit neque Demosthenes unquam talibus usus est, sed ubique gratam invenimus numerorum commutationem.

Sed hac de re postea, si orationem ipsam perlustraverimus, accuratius docebimur; nunc alia existit quaestio, longe omnium difficillima. Si enim numeros quaerimus, quomodo adhibeantur in membris coniunctis, primum quaerendum esse patet, quid ipsa membra sint. Rhetores autem veteres de membris distinguendis nihil, nisi regulas vagas atque dissentientes inter se constituisse, demonstravit Blassius (Att. Beredsamkeit III p. 105.). Cum autem maximi sit momenti haec membrorum iusta distinctio ad numeros orationis solutae intelligendos recteque statuendos, regulis certis de hac re carere minime possumus. Optime igitur meritis est his in rebus inquirendis Blassius, qui pluribus disputationibus leges membrorum recte distinguendorum statuit quatuor, quas attulit Adams l. c. p. 55:

1. Divisio per respirationem necessaria et ad sensum apta est vera.

2. Hiatus in fine membri permittitur.

3. Tres syllabae breves in fine membri permittuntur aut divisione facta vitantur.

4. Numeri sermonis pedestris, qui e forma et consecutione membrorum constant, divisionem veram saepe aperiunt. Divisio, quae numeros proprios oratoris aperit, est vera.

Non minimi mihi videtur esse indicium quartum, de quo rectissime Adams l. c. disserit haec: »Habemus autem in hoc indicio eodem tempore instrumentum et finem nostrae investigationis de membrorum divisione.« Membrorum igitur divisio et numerorum constitutio tam arte cohaerent inter se, ut altera sine altera recte discerni nequeat. Membris enim recte distinctis fieri non potest, ut numeri veri lateant et numeris recte constitutis membrorum divisio falsa esse non potest. Nihilo minus etiam cetera ad hanc rem discernendam indicia, quae supra attulimus, non esse negligenda patet. Quas vero leges omnes si recte sequemur, nos veram membrorum divisionem verosque numeros inventuros esse sperare possumus.

Quae cum ita sint, ad rem propositam iam propius accessimus, ita ut nunc demonstrare possimus, quomodo Demosthenes numeris usus sit in oratione Philippica prima. Cum autem alia periodus alios praebet numeros, facere non possumus, quin unumquodque membrum seiunctum a ceteris, accurate perlustremus, ordinem sequentes, qui in oratione ipsa est. In textu autem constituendo plerumque secuti sumus editionem Dindorfianam a Blassio curatam, (Lips. 1885) a qua nunquam causis non explicatis discessimus.

§ 1. 1. *Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προὔτιθεται ὧνδρες Ἀθηναῖοι,*

In membro primo varias habemus lectiones, cum Par. 2977, quocum consentit Prisc. XVIII. 299 tradat: *προὔτιθ.* *σκοπεῖν*; cod. Mon. Parr. Ald. Hermog. p. 265; *προὔτ. λέγειν* ὧ Ἀθ. Hermog. p. 149; Anon. VIII. 655. Vulgaris lectio est *προὔτ. ὧ. ἄ. Ἀθ. λέγειν*. Ambigua est res, cum neque *σκοπεῖν* neque *λέγειν* necessarium sit. Blassius igitur uncis additis *λέγειν* a ceteris secludit atque ego delendum esse hoc vocabulum censeo, quo deleto exitus membrorum 1, 2, 3 pares fiunt (— ∪ — — ∪). Nam ut in exitu

2. ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφῆναντο,

3. εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι τῶν δηθέντων, ἡσυχίαν ἤγον,

4. εἰδὲ μὴ

5. τότε ἂν καὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν.

6. ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ ὧν [πολλάκις] εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν,

7. ἡγοῦμαι καὶ πρώτος ἀναστὰς εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν.

membri tertii illud ἂν omittatur, Blassius postulat in praef. ad Dem. Oratt. vol. II. p. CXXX. ed. 4. optimo, ut equidem puto iure, quia scriba minus attentus facillime ultimam vocabuli ,ἡσυχίαν' syllabam repetere potuit.

Nunc iam de numeris disputandum est ac facile apparebit, initia membrorum 1 et 3 simillima esse: *Εἰ | μὲν περὶ καινοῦ τινος* = *εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι*. 3 autem membrum respondet 2 ita, ut et initia et exitus responsione contineantur hoc modo *ἐπσχ. ἂν ἕως οἱ πλ. τ. = εἰ | μὲν ἤρ. τι μ. τ. δηθ.* et *μὴν ἂπ.* = *ἡσ. ἤγ.*

Incisum quod sequitur, par est initio 3; membrum autem 5 iterum accurate respondet initio 2: *— — — — — (2 = 4)*. Deinde respondent sibi initia membrorum 5 et 6: *— — — — —* In hoc membro 6 Blassius, ,πρότερον', quod codd. post ,οὗτοι' praebent, cum Hermog. p. 273 omisit, sed hoc vocabulo servato optima fit responsio inter 5 et exitum 6: *τότ' ἂν καὐτ. ἐπ. ἃ γιγ. λέγ. = ... σιν οὗτ. πρ. συμβ. κ. ν. σκ.* Fortasse ,πολλάκις' delendum erit, quod verbum iam Prisc. omisit atque negari non potest hoc vocabulo deleto numeros meliores fieri, quia tum respondebunt: *ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ ὧν εἰρήκα* = *σιν οὗτοι πρότερον συμβαίνει*, sed dubito, num propter hanc unam causam codd. lectionem deserere debeamus, quare servavi quidem hoc verbum, sed uncis additis significavi, rem esse ambiguam.

Membrum 7 et internum praebet numerum, cum initium par sit clausulae: *ἡγ. καὶ πρ. ἂν | = ἂν συγγ. τυγχ.* et externum, cum haec ipsa clausula membrorum antece-

8. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ δέονθ' οὗτοι
συνεβούλευσαν,

9. οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βουλευέσθαι.

§ 2. 10. πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀθυμητέον ὧνδρες Ἀθη-
ναῖοι τοῖς παροῦσι πράγμασιν,

11. οὐδ' εἰ πάνν φάυλως ἔχειν δοκεῖ.

12 ὁ γὰρ ἐστὶν χεῖριστον ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου,

13. τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει.

14. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο;

dentium 5 et. 6 clausulis respondeat: — — — — —
(5 = 6 = 7 cl. cl.).

Initium 8 repetit clausulam 7: *ἐκ . ἂν συγγ. τυγχ. = εἰ
γ. ἐκ τ. παρ. χρ.*, nam quod in hac ulteriore particula bis breves
pro singulis longis prioris partis inveniuntur, id responsioni non
obstare constat. Etiam accuratior est resp. inter 8 init: *εἰ γ.
ἐκ τ. π. χρ.* et 1 cl.: *πραγμ. πρ. ὦ. Ἀθ.* Praeterea obser-
vanda videtur esse aequalitas supra iam explicata, quae inter:
τὰ δέονθ' οὗτοι et *συνεβ.* intercedit. 9: *οὐδ. ἂν ὑμ. νῦν ἔδ.
βουλ.* = 5: *καὶ τ. ἐπ. ἃ γιγ. λ.*

11 repetit 10 init., nam nihil fere interest inter *πρ. μὲν
οὖν οὐκ ἀθυ* = *οὐδ' εἰ π. φ. ἔχ.* Etiam 12. quam accuratis-
sime, initiis quidem neglectis, respondet 10 ineunti: — — — — —
— — — — — (10 = 12). 13 autem par
est 12 initio: — — — — — (12 = 13).
Praeterea in 11 exitu initioque 13 mensura apparet: — — — — —
— — quae eadem est in exitu 10, qui adhuc sine responsione
remanere videbatur. Deinde 10 medium: *οὐκ ἀθ. ὦ. Ἀθ.*
= 8 in.: *εἰ γὰρ ἐκ τ. παρ. χρ.* Putaverit fortasse aliquis, verba
τοῖς παροῦσι πράγμ. rectius attribui membro 11, quod hac
distinctione facta par fere fiat membr. 13: — — — — —
— — — — — (11 = 13). Sed ne sic quidem responsionem
habemus perfectam, cum discrepantia inter syllabas ,μα' et
,οντ' numeros pertubet et quod ad sensum attinet, verba
illa, de quibus quaeritur, artius cum membro 10 cohaerere
videntur mihi.

Quaestiuncula quae iam sequitur: *τί οὖν ἐστὶ τοῦτο* =
13 (med.) *τὰ μέλ. βέλτιστ . . .* Initium 15 complectitur men-

15. ὅτι οὐδὲν ὦνδρες Ἀθηναῖοι τῶν δεόντων ποιούντων
ὑμῶν,

16. κακῶς τὰ πράγματα ἔχει,

17. ἐπεὶ εἴ τοι πάνθ' ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτως εἶχεν,

18. οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι.

§ 3. 19. ἔπειτ' ἐνθυμητέον καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι

20. καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμνησκόμενοις,

21. ἡλίκεην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων,

22. εἰς οὗ χρόνος οὗ πολὺς,

23. ὥς καλῶς καὶ προσηκόντως

24. οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως,

25. ἀλλ' ὑπεμείναθ' ὑπὲρ τῶν δικαίων τὸν πρὸς ἐκεί-
 νους πόλεμον,

26. τίνος οὖν εἵνεκα ταῦτα λέγω;

suram 16: $\smile) \smile - \smile - \smile \smile - \dots\dots (15 = 16)$ atque 17
(init.) = 15 (init.): $\smile \smile - \smile - \smile \smile - \dots\dots$ Tum pariter
structae sunt clausulae 15 et 17: $- \smile - - - - -$
18 autem = 13: $\tau\omicron\upsilon\tilde{\nu}\tau\omicron$ $\pi\rho.$ $\tau\grave{\alpha}$ $\mu\acute{\epsilon}\lambda.$ $\beta\acute{\epsilon}\lambda.$ $\upsilon\pi.$ = $\omicron\iota\delta'$ $\grave{\alpha}\nu$ $\acute{\epsilon}\lambda.$
 $\grave{\eta}\nu$ $\alpha\upsilon.$ $\beta\epsilon\lambda.$ $\gamma\epsilon\nu.$ (ubi parechesis $\beta\acute{\epsilon}\lambda\tau\iota\sigma\tau\omicron\nu - \beta\epsilon\lambda\tau\acute{\iota}\omega$).

Initium 19 par fere est 10 initio: $\pi\rho. \mu. \omicron\upsilon\bar{\nu} \omicron\upsilon\bar{\kappa}. \acute{\alpha}\vartheta.$
 $= \acute{\epsilon}\pi. \acute{\epsilon}\nu\vartheta. \kappa\alpha\iota \pi\alpha\rho' \acute{\alpha}\lambda,$ quae similitudo etiam facilius propter
parechesin ($\acute{\alpha}\vartheta\nu\mu\eta\tau\acute{\epsilon}\omicron\nu - \acute{\epsilon}\nu\vartheta\nu\mu\eta\tau\acute{\epsilon}\omicron\nu$) additam audiri potuit.
Deinde inter 19 et 20 eo modo fit responsio quaedam, ut
alterum contineat creticum ter repetitum, alterum toties
choriambum repetat. Praeterea 20 $\kappa. \tau. \epsilon\iota\delta. \alpha\upsilon\tau. \acute{\alpha}\nu\alpha\mu\iota\mu$ |
 $= 21$ (in.): $\eta\lambda. \pi. \acute{\epsilon}\chi. \delta\acute{\upsilon}\nu.,$ (ubi iterum parechesis observanda).
et comparari possunt ipsorum membrorum exitus: 20 — —
— — — — — $= 21$ — — — — — (—) — — — — —. Tum 22: $\acute{\epsilon}\xi$
 $\omicron\upsilon\bar{\nu} \chi\rho. \omicron\upsilon\bar{\nu} \pi. = 21$ cl. . . . $\nu\alpha\mu\iota\nu \lambda\alpha\kappa\epsilon\delta\alpha\iota\mu\omicron(\nu\acute{\iota})\omega\nu.$ 23 repetit
cl. 19: $\kappa. \pi. \acute{\alpha}\lambda. \acute{\alpha}\kappa. = \acute{\omega}\varsigma \kappa. \kappa. \pi\rho.$ 24: $\omicron\upsilon\bar{\nu}\delta \acute{\alpha}\nu. \acute{\upsilon}. \acute{\epsilon}\pi. \tau. \pi.$
 $= 25$ (init): $\acute{\alpha}\lambda\lambda' \acute{\upsilon}\pi. \acute{\upsilon}\pi. \tau. \delta. \tau. \pi. \acute{\epsilon}\kappa\epsilon\acute{\iota}$ |. Comparari quoque
possunt: $\acute{\alpha}\lambda\lambda' \delta\iota\kappa\alpha\acute{\iota}\omega\nu = \tau\acute{\omicron}\nu \pi\acute{\omicron}\lambda\epsilon\mu\omicron\nu.$ Denique
 $\tau\acute{\omicron}\nu \pi\rho. \acute{\epsilon}\kappa. \pi\acute{\omicron}\lambda. = \tau\omicron\iota\varsigma \acute{\alpha}\nu\alpha\mu\iota\mu\nu\eta\sigma\kappa\omicron\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\iota\varsigma.$ Quaestiuncula
autem quae iam sequitur, optimus, non solum quod ad rem,
sed etiam quod ad formam attinet, est transitus in pe-
riodum subsequentem; nam et simillima est exitui periodi

27. ἔν' ἰδὼν τ' ὠνδρες Ἀθηναῖοι καὶ θεάσασθε,

28. ὅτι οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν φοβερόν

29. οὕτ', ἂν ὀλιγωρῇτε, τοιοῦτον οἶον ἂν ὑμεῖς βούλοισθε,

30. παραδείγμασι χρώμενοι τῇ τότε ὁσμῇ τῶν Λακεδαι-
μονίων, ἧς ἐκρατεῖτε

31. ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασιν τὸν νοῦν,

32. καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι' ἣν τραπτόμεθα

33. ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν ὧν ἐχοῖν.

§ 4. 34. εἰ δέ τις ὑμῶν ὧνδρες Ἀθηναῖοι δυσπολέμητον
οἶεται τὸν Φίλιππον εἶναι,

antecedentis: *πρὸς ἐκ. πόλ.*, et prorsus par initio subsequentis:
ἐν' ἰδητ' ὦ. 249.

Deinde initia 27 et 28 respondent sibi: $\sim \sim - - \sim$
 $- = \sim \sim - (\sim) - \sim \sim -$. In 28 autem delevi: $\xi\sigma\tau\iota\nu$, quia
multo meliores tum fiunt numeri, nam 28 nunc in duas
partes aequales dividitur: $\delta. \sigma\upsilon. \sigma\upsilon\prime. \varphi\upsilon\lambda\alpha\tau = \tau\omicron\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\iota\varsigma \upsilon. \varphi.$
et 30 cl. huius membri mensuram repetit: $\delta. \sigma\upsilon \sigma\upsilon\prime \varphi. (\upsilon)$
 $\mu\acute{\iota}\nu \varphi. = \tau\acute{o}\tau\epsilon \delta. \tau. \mathcal{A}. \tilde{\eta}\zeta \xi\kappa.$, levissimis tantum discrimi-
nibus interiectis. Deinde cl. 29 par fere est initio 30: $\sim -$
 $\sim \sim - - - - \sim (29 \text{ c.}) = (\sim) \sim - \sim \sim - \sim - - \sim$
(30 in). Praeterea hoc membr. 30 in duas dividitur partes fere
aequales: $\pi\alpha\rho\alpha)\delta. \chi\rho. \tau. \tau. \delta = \tau. \mathcal{A}. \tilde{\eta}\zeta \xi\kappa.$ Ab eadem men-
sura $- - \sim \sim - -$, qua finitur 30, initium sumit 31, cuius
clausula par est 32 initio: $-\epsilon\iota\nu \tau. \pi\rho. \tau. \gamma. = \kappa. \tau. \nu. \upsilon \tau.$

33 autem praeter syllabam primam sespondit initiv 32:
 $\kappa. \tau. \nu. \tilde{\upsilon}. \tau. \delta i' \tilde{\eta} \nu = \acute{\epsilon} \kappa) \tau. \mu. \varphi \varphi. \tilde{\omega} \nu \acute{\epsilon} \chi.$

Initium 34: $\epsilon\iota\ \delta\epsilon\ \tau.\ \upsilon.\ \tilde{\omega}.\ \mathcal{A}.\ \delta. = 30$ (cl.) $\tau\tilde{\eta}\ \tau.\ \acute{\rho}.\ \tau.$
 $\mathcal{A}.\ \tilde{\eta}\zeta\ \acute{\epsilon}\chi.$ Deinde respondent sibi claus. 34 et init. 35: $\delta\nu\sigma\pi.$
 $\sigma\iota'.\ \tau.\ \Phi. (\epsilon\iota\nu\alpha\iota) = (\sigma\chi\omicron)\ \pi\tilde{\omega}\nu\ \tau.\ \tau.\ \pi\lambda.\ \tau.\ \upsilon\pi.\ \alpha\upsilon\tau\tilde{\omega} \dots$ atque
eadem fere est mensura 36 cl.: $\chi\omega\rho\acute{\iota}\alpha\ \pi.\ \acute{\alpha}.\ \tau.\ \pi. = \delta\nu\sigma\pi.$
..... $\Phi\acute{\iota}\lambda\iota\pi$ |. Videmus igitur illud $\epsilon\iota\nu\alpha\iota$ in exitu 34 sine
responsione remanere et, quod ad sensum attinet, non esse
necessarium; sed nihilo minus servandum esse censui hoc
vocabulum, cum et ab omnibus traditum sit codd. et
numeros certe non turbet.

35. σκοπῶν τό τε πληθὺς τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως
 36. καὶ τὸ τὰ χωρία πάντ' ἀπολωλέναι τῇ πόλει,
 37. ὁρθῶς μὲν οἶεται, λογισάσθω μέντοι τοῦτο,
 38. ὅτι εἶχομεν ποθ' ἡμεῖς ὧνδρες Ἀθηναῖοι Πύδναν καὶ
 Ποτείδαιαν καὶ Μεθώνην
 39. καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον οἰκεῖον κύκλῳ,
 40. καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν
 41. αὐτονομούμενα καλέυθερ' ὑπῆρχε,
 42. καὶ μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκεῖως ἢ 'κείνῳ.
 § 5. 43. εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχεν τήν
 γνώμην,
 44. ὥς χαλεπὸν πολεμεῖν ἔστιν Ἀθηναίοις
 45. ἔχουσι τοσαῦτ' ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας
 46. ἔρημον ὄντα συμμάχων,

Tum 35. in. repetit mensuram 31: — — — — —
 — — — — — (35 in. = 31). Membro autem 37 respondet 38
 init: ὁρ. μ. οἶ. λ. μ. τ. (37) = (ὅτι εἶ) χομεν π. ἡμ. ὧ. Ἀ.
 Π. κ. Putaverit fortasse aliquis, delendum esse in 38, quod om. B.,
 ἡμεῖς, cum εἶχομεν Πύδναν, opponatur verbis antecedentibus:
 τὰ χωρία ἀπολωλέναι τῇ πόλει; equidem non puto propter
 membrum 43, ubi alteram habemus oppositionem hanc:
 »εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε,« atque sicut illi ποθ' respondet
 hoc loco τότε, sic ὁ Φίλιππος postulat oppositionem »ἡμεῖς«,
 quod etiam numeri defendunt. Deinde cl. 38 respondet 39:
 — — — — — (38 cl.) = — — — — —
 — — — — — (— — —) (39). 40 autem par fere est 42: — — — — —
 — — — — — (40 = 42). Praeterea clau-
 sulas praebent easdem 39 et 40, — — — — —. Initium 41
 redit ad mensuram initii 36: κ. τ. τ. χ. πάν | = αὐτ. κα' |.

Claus. 43 ποσ τότε τ. ἔσ. τ. γν. = claus 42:
 βούλετ' ἔχ. οἶ. ἡ' κ. Per membra autem 43, 44, 45 pervadunt
 iidem numeri, qui quidem ita variantur, ut membro 43 quatuor
 adiiciantur syllabae in fine, 45 una in initio et duae in fine,
 dum 44 dividitur in duas partes aequales; numeri enim sunt hi:
 43 — — — — — (— — — — —) = 44 — — — — —
 — — — — — | — — — — — = 45 — — — — —
 — — — — — (— — — — —). 46 sine responsione relinquitur quidem,

55. τὰ δὲ σύμμαχα καὶ φίλα ποιησάμενος·

56. καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις
ἐθέλουσιν ἅπαντες,

57. οὓς ἂν ὁρῶσιν παρσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέ-
λοντας ἃ χρή.

§ 7. 58. ἂν τοίνυν ὦνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς
τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης

59. νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον

60. καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὗ δεῖ καὶ δύναιτ' ἂν παρασχεῖν
αὐτὸν χρήσιμον τῇ πόλει,

61. πᾶσαν ἀφείς εἰρωνεῖαν ἔτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ,

62. ὁ μὲν χρήματ' ἔχων εἰσρέρειν,

63. ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ στρατεύεσθαι —

64. συνελόντι δ' ἀπλῶς ἐὰν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι

iam in cod. Aug. 3 om. delevimus, dissentientes a Kruegero, qui »τις ἔχοι« »ex interpretamento orta« putavit ac delevit. Sane, ἔχοι superfluum est ac delendum, sed non est, cur τις ab omnibus codd. traditum deleatur, praesertim cum hoc vocabulo servato responsio fit, qua nulla sit accuratior, inter 54 et 55: — — — — —. 56 autem recurrit ad mensuram 53: καὶ γὰρ συμμαχεῖν κ. πρ. τ. ν. τ. ἐθ. ἅπαν | τις = καὶ γὰρ τ. ταύτῃ χρ. τ. γν. π. κατ. Claus. 56: νοῦν τ. ἐθ. ἅπαν | = cl. 57: καὶ πρ. ἐθ. ἃ χρ. (cum parechesibus ἐθέλουσιν — ἐθέλοντας). Denique init. 57: οὓς ἂν ὁρ. παρ με | = init. 52: καὶ τ. ἐθ. π. κ. κινδυν |.

58 init: ἂν τ. ὦ. Ἀθ. = 57 cl.: καὶ πρ. ἐθ. ἃ χρή. In claus. 58 bis occurrit: (—) — — — — —. 59 init: ν. ἐπ. οὐ = 60 cl.: χρ. τ. π. In 60 respondent sibi: οὗ δεῖ κ. δ. ἂν π = αὐτ. χρ. τῇ π. Init. 61: πᾶσ. ἀφ. εἰρωνεῖ | reperit claus. 58: -σητε γ. γν. atque claus. 61: -αν ἔτ. πρ. ὑπ. = 60 init: καὶ ἕκαστος ὑμ. οὗ (δεῖ) κ. δ. ἂν, quae respon- siones etiam sensu inter se cohaerent. 62: ὁ μ. χρ. ἔχ. εἰς. = 58 cl.: θελήσητε γ. γν. Quamquam συνελόντι ἀπλῶς alibi non occurrit, tamen hoc loco servandum videtur esse, quia nunc respondent 63: ὁ δ' ἐν ἡλ. στρ. = 64 init.: συρ. δ' ἀπλ. ἐὰν ὑμῶν (cf. Blass praef. ad Dem. Oratt. II. p. CXXX). Praetera 64 cl.: . . . -μῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι = 58

65. καὶ παύσῃσθ' αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσῃν ἐλπίζων,
 66. τὸν δὲ πλησίον πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξῃν,
 67. καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθ', ἂν θεὸς θέλῃ,
 68. [καὶ τὰ κατερραθυμημένα πάλιν ἀναλήψῃσθε,]
 69. καὶ ἐκεῖνον τιμωρήσεσθε.

§ 8. 70. μὴ γὰρ ὥς θεῶ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι πράγματ' ἀθάνατα,

71. ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκεῖνον
 72. καὶ δέδι' ὦνδρες Ἀθηναῖοι καὶ φθονεῖ
 73. καὶ τῶν πάνν νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν.
 74. καὶ ἅπανθ' ὅσα περ καὶ ἐν ἄλλοις τιςὶν ἀνθρώποις ἐνι,
 75. ταῦτα καὶ ἐν τοῖς μετ' ἐκείνου χρὴ νομίζειν ἐνεῖναι.

(med): τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι, quae responsio propter perfectam vocabulorum aequalitatem facillime audiri debuit. Deinde clausula 64: -λήσητε γεν. = 65 (med.) μὲν οὐδὲν ἔκ. In 65 par est clausula initio: καὶ παύσ. αὐτ. μ. = ποιήσ. ἐλπ. Claus. 66: ἰον π. ὑπ. αὐτ. πρ. = 62: ὁ μὲν χρ. ἔχ. εἰσφ. Init. 67: κ. τ. ὑμ. αὐτ. κομ. ἂν = 64 cl.: . . . μῶν αὐτ. ἐθ. γεν., atque claus. 67: ἂν θ. θ. = 66 init.: τὸν δ. πλ. Init. 68: καὶ τὰ κατερραθυμη | responderet claus. 66: πάνθ' ὑπ. αὐτ. πρ., sed totum hoc membrum, quod Dobree (Adversaria II 1 p. 357) iam proposuit, delendum videtur esse propter sex syllabas breves sese excipientes. 69: καὶ ἐκ. τιμ. = 65 cl.: . . . δὲν ἔκ. π. ἐλπὶ | ζων.

In 70 lectionem vulgarem: τὰ παρόντα πεπ. πράγ. servandam esse putavi, praesertim cum numeris optime defendatur, nam accuratissime, si ita scribimus respondent 70 et 77: 70: μὴ γ. ὥς θ. νομ. ἐκ. τὰ παρ. πεπ. = 77: οὐκ ἔχ. ἀπ. διὰ τ. ὑμ. βρ. καὶ. Simul 70 (in.): μὴ γ. ὥς (θε) ῶ νομ. ἐκεῖ. | = 70 (cl.): πηγέναι πρ. ἀθ. Denique 70 init: μὴ γὰρ ἐκείνῳ = 71: ἀλλὰ κ. μ. τ. ἐκ. (cum parech.) 72: καὶ δ. ὦ. Ἀθ. κ. φθ. = 73: καὶ | τ. π. ν. δοκούν(των) οἰκ. ἔχ. = 74: καὶ ἅ | πανθ' ὅσα π. κ. ἐν. ἄλ. (τισὶν) ἀν. ἐνι. Tum 74 cl.: »περ καὶ ἐν ἄλ. τ. ἀν. ἐνι = 75 init: τ. καὶ ἐν τ. μ. ἐκ. χ. νομί|. Denique 75 dividitur in duas particulas fere aequales: τ. κ. ἐν τ. μ. ἐκείνου = χ. ν. ἐνεῖναι. (cum parech.)

76. κατέπτηχε μέντοι πάντα νῦν,
 77. οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφὴν διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα
 καὶ ῥαθυμίαν,
 78. ἣν ἀποθέσθαι φημι δεῖν ἤδη.
 § 9. 79. ὁρᾶτε γὰρ ὦνδρες Ἀθηναῖοι τὸ πρᾶγμα,
 80. οἱ προελήλυθ' ἀσελγείας ἄνθρωπος,
 81. ὃς οὐδ' αἶρεσιν ὑμῖν δίδωσιν τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν
 82. ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ λόγους ὑπερηφάνους ὥς φασὶ λέγει,
 83. καὶ οὐχ οἷός ἐστ' ἔχων ἃ κατέστραπται μένειν ἐπὶ
 τούτων,
 84. ἀλλ' αἰεὶ τι προσπεριβάλλεται καὶ κύκλῳ πανταχῇ
 μέλλοντας ἡμᾶς καὶ καθήμενους περιστοιχίζεται.
 § 10. 85. πότ' οὖν ὦνδρες Ἀθηναῖοι πόθ' ἃ χρὴ πράξετε;
 86. ἐπειδὰν τί γένηται;
 87. ἐπειδὰν νῆ Δί' ἀνάγκη τις ᾗ.
 88. νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμεν' ἡγεῖσθαι;

76 init: κατ. μέντοι = 75 cl.: νομ. ἐνεῖναι. Deinde
 76 cl.: πτηχε μ. π. νῦν = 77 init: οὐκ ἔχ. ἀπ. = 77
 cl.: τῆτα κ. ῥαθ. Tum 78: ἣν ἀπ. φ. δ. ἡδη =
 77: ὑμ. βραθ. κ. ῥαθυ|.

79 cl.: ὦνδρες Ἀθ. τ. πρ. = 78: ἣν ἀπ. φ. δ. ἡ | δη.
 Deinde 79 et 80 eandem fere praebent mensuram hanc:
 ∪) — ∪ — ∪ — — — — ∪ — ∪. Similes numeri occurrunt
 in 81 bis: ∪ — — ∪ — — — — ∪ — — — — ∪ — —
 ∪ — —. Tum responsionem non perfectam praebent 82
 et 83: — ∪ — — — — ∪ — — — — ∪ — — — — (—).
 Sunt fere tetrametri haec ambo membra, alter cat.,
 alter acat. Initium 84: ἀλλ' αἰεὶ τι πρ. = 83 cl.:
 ἐστρ. μ. ἐπὶ τ. Membrum 84 iterum constat ex duobus
 tetrametris, quorum uterque in pentapodiam et tripodiam
 divisus est: — — — — ∪ — ∪ — — — — | — — — — ∪ — —
 — — — — ∪ — — — — ∪ — — — — | — — — — ∪ — —. (Cf. Blass; de
 num Isocr. p. 14).

85 init: π. οὖν ὦ. Ἀθηναῖ | = 86: ἐπ. τί γε. In 87
 lectionem vulgarem: »τις ᾗ« restitui, quia nunc optime re-
 spondent 85 cl.: Ἀθ. π. ἃ χ. πρ. = 87: ἐπ. νῆ Δ. ἀν. τ. ᾗ.

89. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην
τὴν τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι.
90. ἢ βούλεσθ', εἰπέ μοι, περιόντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι,
91. λέγεται τι καινόν;
92. γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον,
93. ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους καταπολεμῶν
94. καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν;
§ 11. 95. τέθνηκε Φίλιππος;
96. οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ.
97. τί δ' ὑμῶν διαφέρει;
98. καὶ γὰρ ἄν οὗτός τι πάθῃ.
99. ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε,
100. ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασιν τὸν νοῦν.
101. οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὐτοῦ δώμην τοσοῦτον
ἐπηύξηται,
102. ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν.

In 89: ἐγὼ μ. γ. οἶμ. τ. ἐλ. = μεγ. ἀν. τ. τ. πρ. In
90 clausula τεσ αὐτ. πυνθ. = initio: ἢ β. εἰπέ μ. πε |,
atque eadem est mensura 94 claus.: τῶν Ἑλ. δ. Praeterea
90 init: ἢ περιόν | = 93 claus.: Ἀθ. κατ. In
92 restitui γὰρ atque nunc 92: γέ | νοιτο γ. ἄν τ. καιν. =
93 init: ἢ Μ. ἀν. Ἀθ. | = 88 init: νοῦν δ. τ. χρ. τ. γιγν. ἢ |.

95: τέθ | νηκε Φ. = 96: οὐ μ. Δ., ἀλλ' ἀ | σθενεῖ, sed
fortasse »οὐ μὰ Δία« responsio est habenda atque: »ἀλλ'
ἀσθενεῖ«; altera quaestio tum est. 97: τί δ' ὑμ. δ. = 98 cl.:
γὰρ ἄν οὗτ. τ. π. = 99 in.: ταχ. ὑμ. ἔτ. (cum parech. ὑμῶν
— ὑμεῖς). Comparari deinde possunt: 98: κ. γ. ἄν οὗτ. τ. π.
= 99 in.: τ. ὑμ. ἔτ. 100 in. ἄνπερ οὗτ. πρ. τ. = 99 cl.:
. ρον Φ. π. = 94: καὶ τὰ τ. Ἑλ. διοι | κῶν. Praeterea
100 in.: ἄνπερ οὗτ. προσέχη | = 98: κ. γ. ἄν. (οὗ)τος τ. π.
Tum comparari possunt 99: . . . ὑμ. ἔτ. Φ. ποιήσετε — 100:
. . . . οὕτω πρ. τ. πράγμασιν τὸν ν. ac praeterea 100 cl.: . . .
χητε τ. πρ. τ. ν. = 101 in.: οὐ(δὲ) γ. οὗτ. πα(ρὰ) τ. αὐτοῦ.
101 autem divisum est in duas particulas fere aequales:
οὐδ. γ. οὗτ. π. τ. αὐτ. = δ. τοσ. ἐπ. 102: ὅ | σον π. τ. ἡμ.
ἀμ. = 101 in.: οὐδὲ γ. οὗτ. π. τ. αὐτοῦ . . . Denique 101 cl.:
τοσ. ἐπ. = ὅσ. π. τ. ἡμε |

§ 12. 103. καίτοι καὶ τοῦτο.

104. εἴ τι πάθοι καὶ τὸ τῆς τύχης ἡμῖν ἥπερ ἀεὶ βέλτιον

105. ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτ' ἐξεργάσαιτο,

106. ἴσθ' ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασιν τεταραγμένοις

107. ἐπιστάντες, ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε,

108. ὥς δὲ νῦν ἔχετ' οὐδὲ διδόντων τῶν καιρῶν

109. Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἄν,

110. ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμας.

§ 13. 111. ὥς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἐτοίμως,

112. ὥς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων παύομαι λέγων·

113. τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς,

114. ἣν ἂν ἀπαλλάξαι τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς οἶομαι,

115. καὶ τὸ πληῆθος ὅσον,

103: κ. κ. τοῦτο = 105 cl.: κ. τοῦτ' ἐξεργά | ... Tum initium 104: εἴ τ. π. κ. τ. τ. = 96: οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθ. atque 102 in.: ὅ | σον παρὰ τ. ἡμε | = 104: εἴ τ. π. κ. τ. 104 cl.: ἡμ. ἥπ. ἀ. βέλ. = 107 cl.: ... πως βουλ. διοικ. 105 cl.: ... λούμεθα κ. τ. ἐξ. = 109: Ἀμφ. δέξ. δύν. ἄν. Deinde in 106 bis eadem mensura occurrit: ἴσθ' ὅτι πλ. μ. = ὄν. ἅπ. ἂν τ. Praeterea 106 med: ... ον μὲν ὄν. ἅπ. ἂν = 106 cl.: πράγμ. τετ. = 108 in.: ὥς δὲ ν. ἔχ. οὐδὲ δι | 107 autem in exitu bis praebet mensuram; — — — — —. Tum 107: ἐπ. (ὅ)πως βούλεσ(θε) δ. = 110 in.: ἀπ. κ. τ. παρ. καὶ. 108 cl.: ... οὐδὲ δ. τ. κ. = 109 in.: Ἀμφ. δ. δυ | Denique 108 cl.: διδ.τ. κ. = 110 cl.: ρασκεναῖς κ. τ. γνώ | μαις. 111 numeros praebet et internos et externos; nam: ὥς μ. ... προσή = ... κοντα ποιεῖν ἐθέλον ... | et: ἐθ. ὑπ. = ἅπ. ἐτ. 111 m. δεῖ τ. π. π. = 113: τὸν δ. τρ. τ. παρ. atque 111 cl.: ... χειν ἅπ. ἐτ. = 115: καὶ τ. πλ. ὅσ. Item in 112: ὥς ἐγν. = ὑμ. κ. πεπει | et: καὶ πεπ. = παύομαι λ. 112 in.: ὥς ἐγν. ὑμ. κ. πεπει ... 114 cl.: -ούτων πρ. ὑμ. οἶομαι. In 114 illud, ἂν', a codd. post. ἀπαλλάξαι traditum, propter hiatum transponendum est atque ante ἀπαλ. positum optimam efficit responsionem hanc: 114: ἣν ἂν ἀπ. τ. τοιού | ... = 113:

116. καὶ πόρους οὐστυνας χρημάτων,
 117. καὶ τὰ ἄλλ' ὥς ἂν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκεῖ
 παρασκευασθῆναι,
 118. καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν
 119. δεηθεῖς ὑμῶν ὧνδρες Ἀθηναῖοι τοσοῦτον.
 § 14. 120. ἐπειδὰν ἅπαντ' ἀκούσητε κρίνατε.
 121. μὴ πρότερον προλαμβάνετε.
 122. μηδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινι καινὴν παρασκευὴν
 λέγειν, ἀναβάλλειν με τὰ πράγματα θ' ἡγείσθω.
 123. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες
 124. μάλιστ' εἰς δέον λέγουσιν.
 125. οὐ γὰρ ἂν τά γ' ἤδη γεγενημένα
 126. τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλύσαι δυνηθεῖμεν.
 § 15. 127. ἀλλ' ὅς ἂν δείξῃ τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ
 128. καὶ πόση καὶ πόθεν, διαμεῖναι δυνήσεται,

τ. δὲ τρ. τ. παρ. 116 constat ex tribus creticis. In 117 initio: καὶ τ. ἄλλ' ὥς ἂν μ. βέλ | = claus.: κεῖ παρ. Deinde 117 in.: κ. τ. ἄλλ' ὥς ἂν μ. β. κ. τάχισ | = 112 in.: ὥς ἐγ. ὕμ. κ. πεπ. 117 autem claus. . . . κεῖ παρ. = 114 cl.: πραγμ. ὕμ. οἴ(ο)μαι. 118: κ. δὴ πειράσομαι λ. = 112 cl. . . . πεισ- πένων π. λ. (cum parech; . . . ομαι λέγειν — . . . ομαι λέγων). 119 in.: δεηθ. ὕμ. ὦ. = 117 cl.: παρ.

Claus. 120: κούσητε κρ. = cl. 118: πειρ. λέγ. Deinde 120 in.: ἐπ. ἅπ. ἀκ. = 122 cl.: . . . βάλλειν με τ. πρ. ἡγ. Claus. 120: . . . ἀκούσητε κρ. = 124: μάλιστ' εἰς δ. λέγον | σιν. 121 numerum praebet int., quia duobus efficitur choriambis, una diremptis brevi. 122 in.: μηδ' ἂν και | = 122 med.: -νὴν παρασκ ἀναβάλ |. Tum 123 cl.: ταχὺ κ. τ. εἰπ. = 122 cl.: ἀναβαλ. μ. τ. πρ. ἡ |.

Init. 125: οὐ γ. ἂν τ. γ' ἤδη = claus. 124: εἰς δ. λέγ. ac praeterea 125: οὐ γὰρ γεγενημένα = 123 οὐ γὰρ εἰπόντες (cum iisdem initiis). 126 in duas divisum est partes aequalas: τ. ν. β. = κ. δ. (cum parechesibus νν — λν et θεία — θεῖμεν), propter quam responsionem »δυνη θεῖμεν« pro »δυνηθεῖνμεν« codicum cum Blassio scripsi. In 127: ἀλλ' δείξῃ = τίς πορισθεῖσα. 127 claus.: πορ. παρ. = 123 cl.: χὺ κ. τ. εἰπόντες. In 128 initio: καὶ πόση

129. τέως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες [τὸν πόλεμον],
 130. ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν.
 131. οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς.
 132. οἶμαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα λέγειν ἔχειν,
 133. μὴ κωλύων εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλεταιί τι.
 134. ἢ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη,
 135. τὸ δὲ πρᾶγμ' ἥδη τὸν ἔλεγχον δώσει.
 136. κριταὶ δ' ὑμεῖς ἔσεσθε.
 § 16. 137. πρῶτον μὲν τοίνυν ὧνδρες Ἀθηναῖοι
 138. τριήρεις πεντήκοντα παρεσκευάσθαι φημι δεῖν,
 139. εἴτ' αὐτοὺς οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν
 140. ὥς, εἴαν τι δέη, πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσιν.

= καὶ πόθεν; deinde 128 cl.: καὶ πόθεν δ. δ. = 125: οὐ γὰρ γεγεννημένα. In 129 »τὸν πόλεμον« delendum esse censeo, quod Blassius iam suspicatus est in praef. ad Dem. oratt, nam his vocabulis deletis responsio fit inter 129: τέως πεισθέντες = 125: οὐ γεγεννημένα atque cl. 129: . . . -αλυσ. πεισθ. = 127 cl.: πορ. παρ.; deinde 129 in.: τέως διαλυσώμε | = 131 in.: οὕτω λοιποῦ. Tum 130: ἢ περ. τ. ἔχ. = 131 in.: οὕτω λοιποῦ; denique claus. 131 ποῦ π. ἂν κ. = 128 cl.: . . . διαμ. δυν.

Deinde 132: οἶμαι ἔχειν = 127 cl.: ἂν δ. παρασκευῇ, ubi sensus optime quadrat in numeros. Cum 133 cl.: -ων εἴ τ. ἄλ. ἐπ. τι fortasse comparari potest 131 in.: οὕτω γ. οὐκ. τ. λ. πάσχοι |; sed accuratior est responsio inter 133 λύων ἐπαγγέλλεταιί et 134: ἢ μὲν μεγάλη. 135 autem duas particulas praebet fere aequales: τ. δ. πρ. ἥδη = τ. ἔλ. δ. Deinde 136: κρ. δ' ὑμ. ἔσ. = 132 init.: οἶμαι τ. ἐγ. ταῦτ |, a qua mensura non multum differt 135 in.: τὸ | δὲ πρ. ἥδ. τ. ἔλ.

137: πρ. μ. τ. ὦ. Ἀθ. = init. 138: τρ. π. παρεσκευά |. »παρασκευάσθαι« autem melius videtur, quam ἀσασθαι, quod codd. praebent, non solum propter numeros, sed etiam propter »ὑπάρχειν« § 17 et »παρασκευάσθαι« § 19. Deinde claus. 138: . . . τήκοντα π. φ. δ. = 139 εἴτ' ἔχειν = 140 cl.: . . . η, πλ ἐμβᾶσιν. Deinde 141 in.: πρ. δὲ τ. τ. ἡμ. τ. ἱπ. = 140 ὥς ταύτας.

141. πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἡμίσεσιν τῶν ἱππέων ἱππαγωγούς καὶ πλοῖ' ἱκανὰ εὐτρεπίσαι κελεύω.

§ 17. 142. ταῦτα μὲν οἶμαι δεῖν ὑπάρχειν

143. ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτοῦ στρατιάς, εἰς Πύλας καὶ Χερρόνησον καὶ Ὀλυνθον καὶ ὅποι βούλεται.

144. δεῖ γὰρ ἐκείνῳ τοῦτ' ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆσαι,

145. ὥς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν

146. ὥσπερ εἰς Εὐβοίαν καὶ πρότερόν ποτέ φασ' εἰς Ἀλίαρτον

147. καὶ τὰ τελευταῖα πρόην εἰς Πύλας,

148. ἴσως ἂν ὀρμήσαιτε.

§ 18. 149. οὗτοι παντελῶς, οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἂν ἤδη,

150. ὥς ἐγωγέ φημι δεῖν

151. εὐκαταφρόνητον ἔσται.

In 141 autem recte delevit Schaeferus coll. § 21: τριήρεις post ἱππαγ., nam nunc 141 divisum est in duas partes aequales: πρ. δὲ τ. τ. ἡμ. τ. ἱπ. = ἱππαγ. κ. πλ. ἱκ. εὐτρ. κελεύ | ω.

142 ταῦτα ὑπάρχειν = 141 cl.: πλοῖ' κελεύω = 143 med: τας ἀπὸ χώρας. Deinde 142: ταῦ | τα ὑπάρχειν = 143 in.: ἐπὶ ταύτας. In 143 autem »στρατιάς« (Aug. suppl. Harl. Urb.) scripsi, quia nunc: αὐτοῦ στρ. εἰς Π. = καὶ Χ. κ. Ὀλυν | = . . . θον κ. ὅπ. βουλ.; praeterea in hoc membro: ἐπὶ τ. ἐξ. ταύτας = ἀπὸ τ. οἰκ. χώρας. Tum 144 init.: δεῖ τοῦτ' = 142 in.: ταῦτα δεῖν (cum parechesibus). 144 cl.: τοῦτ' παραστῆσαι = 145 in.: ὥς τὰν |. Claus. autem 145: τῆς ἀμ. τ. τ. ἄγ. = 146 in.: ὥσπερ εἰς Εὐβ. κ. πρ. 146 cl.: ὄν π. φ. εἰς Ἀλ. = 147 in.: καὶ τ. τ. πρ. Denique 148: ἴ | σως ὀρμήσαιτε = 146 in.: ὥσπερ . . . Εὐβοίαν.

Init 149: οὗτοι εἰ = 153 εἰδ ὑμᾶς. In exitu 149 scripsi cum Blassio: »ποιήσαιτ' ἂν ἤδη« contra codd., qui ποιήσαιτ' (—σετ' Σ — σητ' alii) ἂν τοῦτο. Nunc enim 149 cl.: -τελῶς ἤδη = 155 cl.: παρ' δέοντος. Deinde 150 ὥς ἐγ. φ. δ. = 151: εὐκ. ἐ | σται atque 151: εὐκ. ἐ | σται

- 152 ἴν' ἢ διὰ τὸν γόβον,
 153. εἰδὼς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς —
 154. εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς·
 155. εἰσὶ γὰρ εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες ἐκείνῳ παρ'
 ἡμῶν αὐτῶν πλείους τοῦ δέοντος —
 156. ἡσυχίαν ἔχῃ,
 157. ἢ παριδὼν ταῦτ' ἀφύλακτος ληφθῇ,
 158. μηδενὸς ὄντος ἐμποδῶν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου
 χώραν ὑμῖν,
 159. ἂν ἐνδῶ καιρόν.
 § 19. 160. ταῦτα μὲν ἐστὶν ἃ πᾶσιν δεδόχθαι γημὶ δεῖν
 161. καὶ παρεσκευάσθαι προσήκειν οἶομαι.
 162. πρὸ δὲ τούτων
 163. δύνάμιν τιν' ὧνδρες Ἀθηναῖοι γημὶ προχειρίσασθαι
 δεῖν ὑμᾶς
 164. ἢ συνεχῶς πολεμήσει καὶ κακῶς ἐκείνον ποιήσει.
 165. μή μοι μυρίους μηδὲ δυσμυρίους ξένους,
 166. μηδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις,
 167. ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἐστὶ

= 152: ἴν' ἢ δ. τ. γ. nam mensurae: ~ ~ ~ — et — ~ ~ ~ —
 saepissime inter se respondent. Praeterea 152: ἴν' | ἢ δ. τ. γ.
 = 155 in.: εἰσὶ γ. εἰσὶν οἱ = 156: ἡσ. ἔχ. = 158: μηδ. ὄν.
 ἐμ | = πλεῖν ἐπ. τ. ἐκεί|. Tum 155 in.: εἰσὶ . . . ἐξαγγέλλον |
 = 158 cl.: πλεῖν . . . ὑμῖν. In 157: ἢ παριδὼν = ταῦτ'
 ἀφύλακ|. In 158: μηδενὸς ὄν. ἐμπ. = πλεῖν ἐπ. τ. ἐκ. χώ|.
 159: ἂν ἐν. κ. = 158 cl.: . . . νου χ. ὑμῖν.

Claus. 160: πᾶσιν . . . δεῖν = cl. 161: . . . ἀσθαι πρ.
 οἶομαι. 162: πρ. δ. τ. = 163 in.: δ. τιν'. 163 in duas
 partes fere aequales divisum est: δυν. τ. ὧ. Ἀθ. = (γη) μὶ
 πρ. δ. ὑμ. 163 in.: . . . μὶν τ. ὧ. Ἀθ. = 160 in.: τ. μ. ἐ.
 ἂ. π. δε | = 164 in.: ἢ σ. π. κ. = 163 cl.: γημὶ πρ. δ.
 Denique 164 cl.: καὶ κ. ἐκ. π. = 163 cl.: γημὶ πρ. δ. ὑμᾶς.

165 in.: μή δυσμυρί | = 169 in.: καὶ . . . χειρο |.
 165 cl.: μυρίους ξ. = 166 in.: μηδὲ τ. ἐπι|. 166 in.: μηδὲ
 τ. ἐπ. ταύτ | = 164 cl.: καὶ κ. ἐκ. π. Deinde 166 cl.:
 ους τ. δυν. = 167 in.: ἀλλ' ἢ τ. πόλεως. 167: ἀλλ' . . .

168. καὶ ὑμεῖς ἕνα καὶ πλείους
 169. καὶ τὸν δεῖνα καὶ ὄντινοῦν χειροτονήσητε στρατηγόν,
 170. τούτῳ πείσεται ἀκολούθησιν.
 § 20. 171. καὶ τροφήν ταύτη πορίσαι κελεύω.
 172. ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύναμις καὶ πόση,
 173. καὶ πόθεν τὴν τροφήν ἔξει,
 174. καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσει ποιεῖν;
 175. ἐγὼ γράσω, καθ' ἕκαστον τούτων διεξιὼν χωρίς.
 176. ξένους μὲν λέγω —
 177. καὶ ὅπως μὴ ποιήσεθ' ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἐβλαψεν.
 178. πάντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ δέοντος,
 179. καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἰρούμενοι,
 180. ἐπὶ τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε.
 181. ἀλλὰ τὰ μικρὰ ποιήσαντες καὶ πορίσαντες,
 182. τούτοις προστίθετ', ἂν ἐλάττω φαίνεται.

ἔσται = 168: καὶ πλείους. Denique 169 in.: καὶ
 χειρ | = 170: τούτῳ . . . ἀκολούθη | σιν.

Init. 171: καὶ τρο. τ. = 170 cl. καὶ. = 173 cl. τ. τρο.
 ἔξει = 175 cl.: . . . ἐξιὼν χωρίς. Deinde 171: — ∪ | — —
 — ∪ — — — = 174: — — — ∪ — — — — = 175
 in.: ∪ | — ∪ — ∪ — — — —. Praeterea 173: καὶ π. τ.
 τρο. ἔξει = 170 cl. . . . πείσ. καὶ. In 175 autem init.: ἐγὼ
 γρα. κ. ἕκα | = exitui: διεξιὼν χ.

176: ∪ — — ∪ — = 177 in.: ∪ | ∪ — — ∪ — In
 177 omnes codd.: ποιήσητε — Bekker: ποιήσετε, quia in om-
 nibus huius formulae hortandi aut vetandi locis Demosthenes
 indic. futuri semper usus sit. Götting (ad Aristot. Oecon.
 p. 81), quocum facit Voemelius, servavit coniunctivum, quia
 hic iudicium involvat Demosthenis, posse id, quod saepe
 acciderit, etiam in posterum accidere. Equidem cum Bek-
 kero facio, cuius emendatio numeris optime defenditur.
 Nunc enim 177: καὶ ἔ | βλ. = 180 ἐπὶ ποιεῖτε.
 177 cl.: πολ. ὕ. ἐβλα |. = 172 cl.: ἡ δύν, κ. π. Denique
 177 cl.: πολλά(κις) ὕ. ἐ. = 178 in.: π. ἐλ. νομίζον |. In 178
 cl. bis mensura: — ∪ — —. 179 in.: — ∪ — — — — —
 = 180 cl. et 181 in.: — ∪ — — ∪ — — —. 179: καὶ
 αἰρού | = 181 ἀλ. τ. (μικρὰ) π. κ. π. 181 in.: ἀλλὰ

- § 21. 183. λέγω δὴ τοὺς πάντας στρατιώτας δισχιλίους,
184. τούτων δ' Ἀθηναίους ἡμιὶ δεῖν εἶναι πεντακοσίους,
185. ἐξ ἧς ἂν τινος ὑμῖν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῇ,
186. χρόνον τακτὸν στρατευομένους,
187. μὴ μακρὸν τοῦτον,
188. ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς·
189. τοὺς δ' ἄλλους ξένους εἶναι κελεύω.
190. καὶ μετὰ τούτων ἱππέας διακοσίους,
191. καὶ τούτων πεντήκοντ' Ἀθηναίους τὸ ἐλάχιστον,
192. ὥσπερ τοὺς πεζοὺς, τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευομένους.
193. καὶ ἱππαγωγὸς τούτοις.
§ 22 194. εἶεν. τί πρὸς τούτοις ἔτι;
195. ταχείας τριήρεις δέκα.
196. δεῖ γὰρ ἔχοντός(γ') ἐκείνου ναυτικόν,
197. καὶ ταχειῶν τριήρων ἡμῖν,
198. ὅπως ἀσφαλῶς ἢ δύνάμεις πλέῃ.
199. πόθεν δὴ τούτοις ἢ τροφή γενήσεται;
200. ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω καὶ δείξω,

212. καὶ οἷδ' ἀκούων, ὅτι Λακεδαιμονίους παραταττόμενοι
μεθ' ὑμῶν ἐνίκων οἱ ξένοι
213. καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων.
214. ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν στρατεύεται,
215. τοὺς φίλους νικᾷ καὶ τοὺς συμμάχους,
216. οἱ δ' ἐχθροὶ μείζους τοῦ δέοντος γεγόνασιν.
217. καὶ παρακύψαντ' ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον πρὸς
Ἀρτάβαζον
218. καὶ πανταχοῖ μάλλον οἴχεται, (πλέοντα)
219. ὁ στρατηγὸς δ' ἀκολουθεῖ,
220. εἰκότως.
221. οὐ γὰρ ἔστιν ἄρχειν μὴ διδόντα μισθόν.
§ 25. 222. τί οὖν κελεύω;
223. τὰς προφάσεις ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν
στρατιωτῶν,
224. μισθὸν πορίσαντας καὶ στρατιώτας οἰκέλους
225. ὥσπερ ἐπόπτας τῶν δρωμένων παρακαταστήσαντας,

212 in.: κ. οἷδ' ἀκ. ὅτι = 210 cl.: -ίας κ. ἄλ. τ. =
211 cl.: -μας συστρ. Tum 212 cl.: ὅτι Λ. (παρα) τ. μ. ὕ.
ἐ. οἱ. ξ. = 209: ὅτι κ. πρ. π. ἀ. ξ. τρ. ἐν Κ. τ. π.; praeterea
212 cl.: -νοι μ. ὕ. ἐν. οἱ ξ. = 215: (τοὺς) . . . συμμάχους (cum
parech. -νίκων — νικᾷ). 213: κ. ὕ. μ. ἐκ. = 214 in.: ἐξ. οὗ
. αὐτὰ = 216 cl.: δέον. γ. 215 cl.: -ους ν. κ. τ. σ. =
216 in.: οἱ . . . δέον | . Denique 216 in.: οἱ . . . γε | = 211:
καὶ . . . -εσθαι. 217 init.: καὶ . . . τῆς = 216 cl.: τοῦ . . . γεγ.
= 219: ὁ . . . ἀκολ. 218 in.: παντ. μ. οἴχ = 214 cl.: τὰ ξ.
ὑμ. στρ. (cum parech.). Sin vero: πλέοντα post οἴχ., a codd.
traditum, servaverimus, responsiones erunt hae: cl. 218:
οἴ. πλ. = 217 cl.: -μον π. Ἀρ. = 221: οὐ γ. ἐ. ἄρ. = μὴ
δ. μ. Praeterea 218 in.: κ. π. μάλ | = 217 cl.: πρ. Ἀρτ.
Tum 220 εἰκ. = 221 in.: οὐ γ. ἐ. |. 221 autem in duas divi-
sum est partes aequales.

222: τί οὖν κ. = 221 cl.: διδ. μ. Tum 223 in.: τὰς
. . . στρ. = 217 cl.: τῆς . . . Ἀρ. Praeterea 223 in.: τὰς . . .
καὶ = 225 in.: ὥσπερ . . . δρω | . 223 cl.: καὶ τ. στρ. =
224 in.: μ. πορ. In 224 in. autem bis mensura: — — — — —.
224 cl.: καὶ στρ. οἱ. = 225 in.: ὧ. ἐπ. τ. δρωμέ | ; tum 224:

226. ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἔσθ' ὥς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν.

227. εἰ γὰρ ἔροιτό τις ὑμᾶς, εἰρήνην ἄγειτ' ὧνδρες Ἀθηναῖοι,

228. μὰ Δί' οὐχ ἡμεῖς γ', εἴποιτ' ἄν,

229. ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦμεν.

§ 26. 230. οὐκ ἐχειροτονεῖτε δ' ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα ταξιάρχους

231. καὶ στρατηγούς καὶ φυλάρχους καὶ ἱππάρχους δύο;

232. τί οὖν οὗτοι ποιοῦσιν;

233. πλὴν ἐνὸς ἀνδρός, ὃν ἂν πέμψητ' ἐπὶ τὸν πόλεμον,

234. οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν.

235. ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους,

236. εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους,

237. οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον.

§ 27. 238. οὐ γὰρ ἐχρῆν ὧνδρες Ἀθηναῖοι ταξιάρχους παρ' ὑμῶν,

239. ἱππαρχον παρ' ὑμῶν,

μισθὸν οἰκέτους = 226: ἐ | πεὶ ν. γε γ. ἔ. ὥς (χρώ) μ. τ. πρ. 225 cl.: -μένων παρ. = 226 in.: ἐπεὶ . . . ὥς. Deinde 226 cl.: χρ. τ. πρ. = 229 in.: ἀλ. Φ. πολε | . 227 in.: εἰ γ. ἔ. τ. ὅ. εἰ | = 223 in.: τὰς . . . τοῦ; praeterea 227 in duas divisum est partes aequales: — — — — — | — | — — — — —. Denique 228: μὰ . . . | ἄν = 224 cl.: στρατ. οἰκ.

230 duas praebet partes aequales: οὐκ . . . ὅ | = -μῶν . . . -χους. Idem de 231 dicendum: καὶ . . . φυλάρ | = -χους . . . δύο. Tum 232: τί . . . ποιοῦσιν = 228: μὰ . . . ἄν = 231 in.: καὶ | στρ. κ. φ. = 234 in.: οἱ . . . πέμ | . In 233: πλὴν . . . (πέμ) | = ψητ' . . . πόλ. Tum 234 in.: οἱ λ. τ. π. π. = 235 in.: ὥς | περ γ; οἱ πλ. τ. πηλί | = 236 cl.: ταξ. κ. τ. φ. Deinde 234 cl.: ὅμ. μ. τ. ἱερ. = 236 in.: εἰς τ. ἀγ. χ. 237 autem: οὐκ ἐπ. τ. π. = 233 cl.: ψητ' ἐπ. τ. π. (iisdem vocabulis repetitis).

238 in.: οὐ . . . ταξιάρχους = 236 in.: εἰς | τὴν . . . ταξιάρχους; tum 238 in. = 241 claus.: — — — — —. 238 claus.: -ξιάρ. π. ὅ. = 239: ἱπ. π. ὅ.

240. ἄρχοντας οἰκέλους εἶναι,
 241. ἔν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις.
 242. ἀλλ' εἰς μὲν Ἀῆμνον τὸν παρ' ὑμῶν ἵππαρχον
 δεῖ πλεῖν,
 243. τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων
 244. Μενέλαον ἵππαρχεῖν;
 245. καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω,
 246. ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον,
 ὅστις ἂν ᾖ.
 § 28. 247. ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἡγεῖσθε λέγεσθαι,
 248. τὸ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται,
 μάλιστα ποθεῖτ' ἀκοῦσαι.
 249. τοῦτο δὲ καὶ περαίνω.
 250. χρήματα τοίνυν, ἔστι μὲν ἡ τροφή,
 251. σιτηρέσιον μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ,
 252. τάλαντ' ἐνεθήκοντα καὶ μικρόν τι πρὸς,
 253. δέκα μὲν ναυσὶν ταχείαις τετταράκοντα τάλαντα,
 254. εἴκοσιν εἰς τὴν ναῦν μναῖ τοῦ μηνὸς ἐκάστου,
 255. στρατιώταις δὲ δισχιλίοις τοσαῦθ' ἕτερα,

240 cl. = 242 in.: = 242 cl.: — — — — —. 241 in.:
 ἔν' ἦν ὡς ἀλ. = 238 cl.: -ξιάρχ. π. ὕ. 242 in.: ἀλλ' εἰς μ.
 Α. | τ. π. ὕ. = 242 cl.: ἱπ. δ. π. | τ. δ' ὑπὲρ τῶν (243 in.).
 243 in.: τ. δ' ὑπ. τ. τῆς πόλεως κτ. = 241: ὡς ἀλ. τῆς
 πόλεως ἡ δ. = 245: -οὐ... λέγω. 243 cl.: -των ἀγ. = 245
 cl.: μεμφ. τ. λ. 244 cl.: -λαον ἱπ. = 246 in.: ἀλλ' ὑφ. ὕ. ἔ|.

247 in.: ἴσως... ὀρ | = 246 cl.: -ναι... ᾖ. 247 cl.:
 -τα μὲν... λέγεσθαι = 248 in.: τὸ δ. τ. χρ. (π. κ.) π. ἔσται.
 248 in.: χρημάτων... ποθεῖτ' = 246 cl.: -δει κεχ.... ᾖ.
 In 248: χρημ. π. κ. π. ἔ | = -σται μ. π. ἀκ. (cum parch.:
 πόθεν — ποθεῖτ'). In 249 pro vulgari »δή« cum prima
 manu Aug. 3: »δὲ« scribendum videtur esse. Nunc enim:
 249: τ. δ. κ. π. = 248 cl.: -λιστα π. ἀκ. = 250 in.: χρ.
 τ. ἔ. 250 cl.: -νυν, ἔ. μ. ἡ τρ. = 251 in.: σιτ. μ. 251 cl.:
 ᾗτ δ. τ. = 252 in.: τά | λ. ἐν. 252 cl.: -τα κ. μ. τ. π. =
 253 in.: δ. μ. ν. ταχεί | . In 256 autem pro tradito »ἵνα«
 »ἐάν« scripsimus (cf. Blass, praef.), quo vocabulo accepto et
 tribrachys vitatur et optimi fiunt numeri: 256 in.: ἐάν....

256. εἰς δέκα τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνη,

257. τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίους οὖσιν,

258. εἰς τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνη τοῦ μηνός,

259. δώδεκα τάλαντα,

§ 29. 260. εἰ δέ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν εἶναι,

261. σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὁρθῶς ἔγνωκεν.

262. ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς ὅτι, τοῦτ' ἂν γένηται,

263. προσποριεῖται τὰ λοιπὰ αὐτὸ τὸ στράτευμα ἀπὸ τοῦ πολέμου,

264. οὐδέναι τῶν Ἑλλήνων ἀδικοῦν οὐδὲ τῶν συμμάχων,

265. ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ.

266. ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντῆς

267. πάσχειν ὀτιοῦν ἔτοιμος, εἰ μὴ ταῦθ' οὕτως ἔχη.

268. πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων,

269. ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω γενέσθαι;

270. τοῦτ' ἤδη λέξω.

... δραχ | = 252: τάλαντ'... πρόσ = 258 in.: εἰς... λαμ.
= 257: τοῖς... οὖσιν. 253 cl.: τετ. τάλ. = 254 in.: εἰς.
εἰς τ. ν. μ. = cl.: μναῖ τ. μ. ε. 255 in.: στρατ. δ. δις | =
256 med.: στρατ. δρ. Praeterea 256 in.: δέκα... ὁ = στρ.
δρ. = -έσιον λ. ac denique: εἰς δ. τ. μ. ὁ = σιτ. λ.

In 260 »εἶναι« scribendum est cum S F, quia nunc
responsio: 260: εἰ... εἶναι = 258 cl.: -κοντα... μηνός;
260 in.: εἰ... οἴε | = 259: δώ | δεκα τ. 261 cl.: -τενομ...
ἔγνωκεν = 260: εἰ... εἶναι. 262 in.: εἰ | γὰρ... γέ | = 257:
τοῖς... οὖσιν. 262 cl.: σαφῶς... γένηται = 261 in.: σιτ. τ.
στρατενο | . 262 in.: ἐγὼ... τοῦτ' = 263 cl.: -τὸ τὸ στ, ἃ.
τ. π. In 263: προσποριεῖται scribendum, quia tum: 263 in.:
πρ. τ. λ. αὖ | = 262 cl.: -φῶς... γένηται et: προσπ. τ. λ.
αὖ. τό = 264 cl.: -νων ἃδ. οὖ. τ. σ. 263 cl.: -τευμ' ἃ. τ. π.
264 in.: οὖ τ. Ἑλλή | . 264 cl.: οὐδὲ τ. σ. = 265: ὥστ' ἔ.
μ. ἐν | . In 266: συμπλ. scripsi, quia nunc: 266 in.: εἰ. σ.
ἐθελ | = 265 cl.: ἔχ. μ. ἐν. et claus. 266: -πλέων ἐθ. =
267 in.: πάσ. ὅτ. εἰ | . 267 cl.: -μος εἰς... ἔχη = 268:
πόθεν... χρ. In 269 et 270 desunt numeri et ne accurata

§ 30. 271. ἃ μὲν ἡμεῖς ὦνδρες Ἀθηναῖοι δεδυνήμεθ' εὐρεῖν ταῦτ' ἐστίν.

272. ἐπειδὰν δ' ἐπιχειροτονῇ τις τὰς γνώμας,

273. ἂν ὑμῖν ἀρέσκη χειροτονήσετε,

274. ἵνα μὴ μόνον ἐν τοῖς ψηφίσμασιν καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμῇτε Φιλίππῳ.

275. ἀλλὰ καὶ (ἐν) τοῖς ἔργοις.

§ 31. 276. δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλευσασθαι,

277. εἰ τὸν τόπον ὦνδρες Ἀθηναῖοι τῆς χώρας,

278. ἧ πολεμεῖτ', ἐνθυμηθεῖτε,

279. καὶ λογίσαισθ' ὅτι τοῖς πνεύμασιν καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους

280. τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φίλιππος,

281. καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίαις ἢ τὸν χειμῶν' ἐπιχειρεῖ,

282. ἥνικ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυνάμεθ' ἐκείσ' ἀφικέσθαι.

quidem fiet responsio, si »κελεύω« deleto »γενήσεται« scripserimus, quod Blassius proposuit in Addendis ad comm. crit.

271 divisum est in duas partes satis aequales: ἃ μ. ἦ. ὦ. Ἀθ. = δ. εὐ. τ. ἐ. (cum parech. μὲν ἡμεῖς — -δυνήμεθ'). In 272 cum Blassio (cf. praef.) »ἐπιχειροτονῇ τις« scripsi atque respondent nunc: 271 cl.: -θηναῖοι . . . ἐστίν = 272: ἐπ. . . γνώμας. 273 ἂν ὑ. ἀ. χ. = 274 cl.: -σιν κ. τ. ἐ. π. Φιλίπ | . In 274 in. = claus.: — — — — —. In 275 cum S: καὶ ἐν scripsi, quia nunc: 275 ἀλ. κ. ἐν τοῖς ἔρ. = 274 in.: μὴ μ. ἐν τοῖς ψηφίς | .

276 in.: δ. δ. μ. π. β. ἂν = 274 in.: ἵνα μὴ μ. ἐν τ. ψ. et: δοκ. δ. μ. π. βέλτι | = 274 cl.: -στολαῖς π. Φ. In 276 praeterea: δοκεῖτε . . . ἂν = περὶ . . . παρα | . Tum 276 in.: δοκεῖτε . . . βέλτι | = 277 in.: εἰ . . . -ναῖ | = 282 cl.: δυν. ἐ. ἀφ. = 279 in.: καὶ . . . πνεύ | . 278 ἧ π. ἐν. = 276 cl.: τῆς π. β.; sin vero mavis: »ἐνθυμηθεῖτε«, respondent 277 cl.: ὦ. Ἀ. τ. χ. = 278 ἧ π. ἐν. 279 cl.: ὥραις τ. ἐ. = 280 in.: τὰ π. προλαμ | ; et 279 cl.: πνεύ. κ. τ. ὦ. τ. ἐ. = 281 cl.: -τησίαις . . . ἐπιχει | ρεῖ. 280 in.: τὰ π. προ. = 276 in.: δ. δ. μ. βέλ | . 280 cl.: -λαμβάνων δ. Φ. = 281 in.: κ. φ. τ. ἐ. τ. ἦ. 281 cl.: -μῶν' ἐπ. = 282 in.: ἥνικ' ἂν ἦ.

- § 32. 283. δεῖ τοίνυν ταῦτ' ἐνθυμουμένους
 284. μὴ βοηθείαις πολεμεῖν,
 285. ὑστεριοῦμεν γὰρ ἀπάντων,
 286. ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ καὶ δυνάμει.
 287. ὑπάρχει δ' ὑμῖν
 288. χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει Δήμῳ καὶ Θάσῳ
 289. καὶ Σκιάθῳ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις
 290. ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῖτος καὶ ἅ χρὴ στρατεύματι
 πάνθ' ὑπάρχει.
 291. τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι
 ῥάδιον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές,
 292. πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων
 στόμασιν ῥαδίως ἔσται.
 § 33. 293. ἃ μὲν οὖν χρήσεται καὶ πότε τῇ δυνάμει,
 294. παρὰ τὸν καιρὸν ὃ τούτων κύριος καταστάς ὑφ'
 ὑμῶν βουλευέσεται.
 295. ἃ δ' ὑπάρξαι δεῖ παρ' ὑμῶν,
 296. ταῦτ' ἔσθ' ἃ ἐγὼ γέγραφα.
 297. ἂν ταῦτ' ὧνδρες Ἀθηναῖοι πορίσητε,
 298. τὰ χρήματα πρῶτον λέγω,
 299. εἶτα καὶ τᾶλλα παρασκευάσαντες,

283: δ. τ. τ. ἐνθ. = fere: 281 in.: κ. φ. τ. ἐτ. 284:
 μὴ β. π. = 282 cl.: μὴ δ. ἐ, ἀφικέσ | . = 286 in.: ἀλ. (πα)ρ.
 σ. 285: ὑστ. γ. ἀπάν | = 286 cl.: -ῇ συν. κ. δ. 288 cl.:
 -(δί)ω . . . Θάσῳ = 291 in.: τὴν . . . γενέ | . In 288: χειμ. μ. χρ.
 = τ. δ. Α. κ. 289 in.: κ. Σ. κ. τ. ἐν = 288 cl.: τ. δ. Α. κ.
 289 cl.: καὶ . . . νήσοις = 292 in.: πρὸς . . . τοῖς τῶν. 290 in.:
 ἐν αἷς κ. λ. = med: καὶ σ. κ. ἅ χ. = 291 in.: τ. δ' ὧ. τ. ἐ.
 Praeterea 290 in duas divisum est partes fere aequales:
 ἐν . . . σῖτος = (καὶ) ἅ χ. (στρα)τ. π. ὑπ. In 291 cl.: ῥάδ.
 κ. τ. τ. = πν. ἀσφ.

293 in.: ἃ . . . πότε = 292 cl.: στόμασιν ρ. ἐ. 294 cl.:
 ὑ. βουλ. = 295: ἃ . . . ὑ | μων. 296 autem, si ita, ut supra
 fecimus, legitur: ταῦτ' . . . γέγρα. = 293 cl.: -ται κ. π. τ. δ.
 297 cl.: -δρες Α. π. = 295: ἃ . . . ὑμῶν; praeterea 297: ἂν.
 . . . πορ. = 303 in.: τῶν . . . καὶ. 298: τ. χ. π. λ. = 299 cl.:
 καὶ τ. παρασκευάσαν | = 300 cl.: τ. τ. ἱπ. 299 cl.: τᾶλ. π.

300. τοὺς στρατιώτας τὰς τριήρεις τοὺς ἱππέας,
 301. ἐντελῇ πᾶσαν τὴν δύναμιν,
 302. νόμῳ κατακλείσῃτ' ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν,
 303. τῶν μὲν χρημάτων αὐτοῖ ταμίαι καὶ πορίζται
 γιγνόμενοι,
 304. τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον
 ζητοῦντες,
 305. πάνσεσθ' αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι καὶ
 πλεον οὐδὲν ποιοῦντες,
 306. καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ πρῶτον μὲν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
 τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων ἀφαιρήσεσθε.
 307. ἔστι δ' οὗτος τίς;
 308. ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων,
 309. ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλεοντάς τὴν θάλλατταν.
 310. ἔπειτα τί πρὸς τούτῳ;
 311. τοῦ πάσχειν αὐτοῖ κακῶς ἔξω γενήσεσθε,
 312. οὐχ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον,
 313. εἰς Ἀῆμνον καὶ Ἰμβρον ἐμβαλὼν
 314. αἰχμαλώτους πολίτας ὑμετέρους ὥχετ' ἄγων,
 315. πρὸς τῷ Γεραστῷ τὰ πλοῖα συλλαβὼν
 316. ἀμύθητα χρήματ' ἐξέλεξε,

= 300 in.: τ. στρατιώ(τας) τ. τρ. 300 cl.: τὰς τρ. τ. ἱπ. =
 301: ἐν. π. τ. δ. 302 cl.: -σητ' ἐ. τ. π. μ. = 300 in.: τ.
 στρ. τ. τριή | . In 303: χρ. αὐ. τ. = κ. π. γ. = 304 in.:
 τ. δ. πρ. π. τοῦ. 303 in.: τ. μ. χρ. αὐ. τα | = 304 cl.:
 -ηγοῦ τ. λ. ζ. = 305 in.: -σεσθ' αἰ. π. τ. αὐ. βον | , In 305:
 παν. αἰ. π. τ. = αὐ. β. 305 cl.: καὶ πλ. οὐ. π. = 306 in.:
 καὶ ἔ. πρ. τ. πρ. = 306 med.: -τον μ. ὧ ἄν. Ἀ.

307 ἐ. δ'. οὐ. τ. = 306 med: τ. μέγ. τ., vel si mavis,
 = 306 cl.: -ρων ἀφαιρήσ(εσθε). In 308 in.: α. τ. ὕ. = cl.:
 π. σ. 308 cl.: -εμεῖ σ. = 309 in.: ἄ. κ. φ. 309 cl.: τοὺς
 πλ. τ. θ. = 306 m.: τὸν μεγ. τ. ἐκ. 310: ἔ | π. τ. πρὸς
 τούτῳ = 306 in.: καὶ ἔ. πρὸς τούτῳ sive = 311 in.: τ. π.
 αὐ. 311 cl.: κακῶς ἐ. γ. = 312 in.: οὐχ ὧ. τ. π. 312:
 ὥσπερ τ. παρελθόν | = 313 in.: εἰς Α. κ. Ἰμ. 312: ὧ. τ.
 π. χ. = 308 cl.: -ρων ὕ. π. σ. = 314 cl.: -λίτας ὕ. ὦ. ἄ.
 314 in.: αἰχ. π. = 315 in.: -τῷ Γ. τ. πλ. 313: εἰς Α. κ.

317. τὰ τελευταῖ' εἰς Μαραθῶν' ἀπέβη καὶ τὴν ἱερὰν
ἀπὸ τῆς γῆς ᾧχετ' ἔχων τριήρη.

318. ὑμεῖς δ' οὐτε ταῦτα δύνασθε κωλύειν,

319 οὐτ' εἰς τοὺς χρόνους, οὓς ἂν προθῇσθε, βοηθεῖν.

§ 35. 320. καίτοι τί δήπου' ὧ' ἄνδρες Ἀθηναῖοι

321. νομίζετε τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν

322. καὶ τὴν τῶν Διονυσίων ἀεὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου
γίγνεσθαι,

323. ἂν τε δεινοὶ λάχωσιν ἂν τ' ἰδιῶται τούτων ἐκαιέρων
ἐπιμελησόμενοι,

324. εἰς ᾧ τοσαῦτ' ἀναλίσκετε χρήματα.

325. ὅς οὐδ' εἰς ἓνα τῶν ἀποσιόλων,

326. καὶ τοσοῦτον ὄχλον καὶ παρασκευὴν ὅσῃν οὐκ οἶδ'
εἴ τι τῶν ἀπάντων ἔχει.

327. τοὺς δ' ἀποσιόλους πάντας ὑμῖν ὑστερίζειν τῶν καιρῶν,

Ἰμ. ἐμ. = 315: Γ. τ. πλ. σ. = 316: ἀ. χρ. ἔ. In 317 pro
»χώρας« γῆς videtur scribendum esse, quia tum ter fit men-
sura: — — — — — ac praeterea init. huius membri:
τὰ . . . καὶ = cl. ἀπὸ . . . τριήρη. 318 in. ὅ. δ' οὐ. ταῦ | =
319 in. οὐτ' εἰς τ. χρ.

320 in. κ. τί δ. ὧ' ἄν. = 319 cl. οὓς ἂν προ. β. 320:
-τοι τί δ. ὧ' ἄν. Ἀ. = 317 in. -λενταῖ' εἰς M. ἀπ. κ. τ. 320
cl. δ. ὧ' ἄν (Ἀ) θ. = 318 cl. ταῦτα δ. κ. 320 cl. ὧ' ἄν. Ἀ. =
321 in. νο. τ. μ. τ. 321 cl. τὴν μ. τ. Π. ἔ. = 319: οὐτ' . . .
-σθε. 321 cl. τὴν μ. τ. Π. ἔ. = 322 in. κ. τ. τ. Α. ἀ. τ.
321 in. νομ . . . (τε) τ. μ. τ. Π. = 320: κ. τ. δ. (ὧ'). ἄν. Ἀ.
(cum parech.). 322 cl. -ων. ἀεὶ τ. κ. χ. γ. = 323 in. ἂν . . .
τούτων. Scribendum enim videtur esse hoc loco: τοῦ. ἐκ
ἐπιμελησόμενοι, οἱ autem, a codd. ante τούτ. traditum deleri
debet propter praedicati formam; »λαγχάττειν« vero eius modi
praedicatum admittere, demonstrant alia exempla, ut Din.
II, 10: ὅτ' ἐμπορίου ἐπιμελητῆς λαχὼν ἀπεδοκιμάσθη et Aesch.
3, 28: Αἰτωσθένης οὐτ' ἔλαχε τειχοποιῖς, quod Blassius iam
comparavit. Nunc 323 cl. ἐκ. ἐπιμ. = 329: ὅτι ἐκ. μ. ἄπ. ν.,
ubi bis ternae breves respondent inter se oratoris animum
demonstrant maxime commotum. 324 cl.: ἀναλ. χρ. = 325
in. ὅς . . . ἀπο | . 326 in. καὶ . . . τι = 327 in. τοὺς . . . καιρῶν.

328. τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγασὰς, τὸν εἰς Ποτειδίαιαν;
 § 36. 329. ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται,
 330. καὶ πρόοιδεν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ πολλοῦ,
 331. τίς χορηγὸς ἢ γυμνασίαρχος τῆς σὺλῆς.
 332. πότε καὶ παρὰ τοῦ καὶ τί λαβόντα τί δεῖ ποιεῖν,
 333. οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἡμέληται,
 334. ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου καὶ τῇ τούτου παρασκευῇ,
 335. ἄτακτ' ἀδιόρθωτ' ἀόρισθ' ἅπαντα.
 336. τοιγαροῦν ἂν' ἀκηκόαμέν τι,
 337. καὶ τριηράρχους καθίσταμεν, καὶ τούτοις ἀντιδόσεις
 ποιούμεθα,
 338. καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκοποῦμεν,
 339. καὶ μετὰ ταῦτ' ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους ἔδοξε καὶ
 τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας,
 340. εἴτ' αὐτοὺς πάλιν, εἴτ' ἀντεμβιβάζειν,
 § 37. 341. εἴτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλεται,
 342. προαπώλετ' ἐφ' ἂν ἐκπλέωμεν.

326 cl. εἰ τ. τ. ἁ. ἔ. = 327 in. τοὺς . . . ὅ | . 327: τοὺς . . .
 καιρῶν = 322 cl. -νυσίων . . . γίγνεσθαι; quae eadem men-
 sura praeter primam syllabam etiam 328: τὸν . . . Ποτ.

330: καὶ . . . πολλοῦ = 328 cl. -νην, τ. εἰς Π. κτλ.
 330 in. κ. π. ε. ὅ. = 329 cl. -να μ. ἁ. ν. τ. atque similem
 mensuram in fine amplificatam praebent 333: -ταστον . . .
 ται = 334: ἐν . . . -σκευ | ἦ. 330 cl. -καστος ὅ. ἐκ π. =
 = 331 cl. γυμ. τ. φ. 331 in. τ. χ. ἢ γυμνα | = 328 cl.
 -σὰς τ. εἰς Π. 332: -καὶ παρὰ . . . ποιεῖν = 329: ὅτι . . .
 τέτα | κται. 332 in duas divisum est partes fere aequales.
 Deinde 332 πότε . . . ποι | εἶν = 329: ἐκεῖνα . . . τετ. = 335:
 ἄτακτ' . . . ἅπ. In 333: οὐ. ἁν. = οὐδ' ἁ. ἐν τού | . 333 cl.
 ἐν τ. ἦ. = 334 cl. καὶ τ. τ. παρασκευ | ἦ. 332: πότε . . .
 ποιεῖν = 331: χορ. . . . σὺλῆς = 335: ἄτακτ' . . . ἅπ. 336:
 τοιγ. . . τι = 334 in. ἐν . . . καὶ. In 337: κ. τρ. κα | . =
 θίστ. κ. τ. 337 cl. ἁντ. π. = 338 in. κ. π. χρ. π. 337 in.
 κ. τρ. κ. = 338: κ. π. χρ. π. σκοποῦ | . = 339 cl. ἔδοξε . . .
 οἱ | . 338: κ. . . . σκοποῦμεν = 339 in. καὶ . . . μετοίκους.
 In 339: -τοίκους ἔ. κ. = τ. χωρὶς οἱ. 340: εἴτ' . . . ἁντ. = 337
 cl. τούτ. ἁν π. 341: εἴτ' . . . μέλλε | = 342: ὥλετ' . . . ἐκ.

343. τὸν γὰρ τοῦ πράττειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκομεν,

344. οἱ δὲ τῶν πραγμάτων οὐ μένουσιν καιροὶ τὴν ἡμετέραν βραδυτῆτα [καὶ εἰρωνείαν].

345. ἅς δὲ τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις οἴομεθ' ἡμῖν ὑπάρχειν,

346. οὐδὲν οἶαί τε ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται.

347. ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν

348. ὥστ' ἐπιστέλλειν Εὐβοεῦσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

§ 38. 349. τούτων ὧνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἀνεγνωσμένων

350. ἄλληθ' ἢ μὲν ἐστὶν τὰ πολλὰ ὥς οὐκ ἔδει

351. οὐ μὲν ἀλλ' ἴσως οὐκ ἤδ' ἀκούειν.

352. ἀλλ' εἰ μὲν, ὅς' ἂν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ,

353. ἵνα μὴ λυπήσῃ,

354. καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται,

355. δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν.

356. εἰ δ' ἢ τῶν λόγων χάρις,

357. ἂν ἢ μὴ προσήκουσα,

358. ἔργῳ ζημία γίνεται,

359. αἰσχρόν ἐστιν γενακίζειν ἑαυτούς,

343 in. τὸν . . . -σκευ | = 345 in. ἅς . . . οἱ | . = 344 cl. -νουσιν . . . βρ. »κ. εἰρ.« autem, sive »κ. ῥαθυμίαν«, quod alii codd., interpolatum videtur esse. 344 in. οἱ . . . ἡ | . = 346 in. οὐ . . . ἐξ | . Recte igitur »οὐσαι«, post τε traditum, a Blassio deletum esse monstrant numeri. 345 cl. οἱ. ἡ. ὕ. = 346 in. οὐ. οἱ. τε π. Fortasse 347: ὁ . . . ἐλ. = 348 cl. ἡ. τ. ἐ. In 348: ὥστ' ἐ. Εὐβο = εὔσιν ἡ. τ. 348 cl. ἡ. τ. ἐ. = 346 cl. τῶν τ. κ. ἐ.

349 in. = 351 cl. — — — — —. 349 cl. = 350 in. — — — — —. 350 cl. . . . μὲν . . . ἔδει = 351: οὐ . . . ἀκού | . 351 cl. = 352 in. — — — — —. 353 = 352 cl. — — — — — (—) —. 354: κ. τ. π. ὕ. = 355: δ. π. ἡδονὴν δ. 355 cl. = 356 in. — — — — —. 356: εἰ . . . χ = 357: ἂν . . . πρ., quae eadem mensura: 358: ἐρ. ζ. γ. = 361: π. ὕ. τ. ἐρ. 358 in. ἐρ. ζ. γί | = 359 cl. -νακίζειν ἐ. et 358 cl. ζ. γ. = 359 in. αἰσ. ἐ. γενα | .

360. καὶ ἅπαντ' ἀναβαλλομένους ἃ ἂν ᾗ δυσχερῇ,
 361. πάντων ὑστερεῖν τῶν ἔργων,
 362. καὶ μηδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν,
 § 39. 363. ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους
 364. οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν,
 365. ἀλλ' αὐτοὺς ἐμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων,
 366. καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ τῶν στρατευμάτων
 367. ἀξιῶσιν τις ἂν τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι,
 368. οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς βουλευομένους,
 369. ἢν' ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράττεται,
 370. καὶ μὴ τὰ συμβάντ' ἀναγκάζονται διώκειν.
 § 40. 371. ὑμεῖς δ' ὦνδρες Ἀθηναῖοι πλείστην δύναμιν
 πάντων ἔχοντες,
 372. τριήρεις, ἱππέας, ὀπλίτας χρημάτων πρόσδοτον,
 373. τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας
 374. οὐδενὶ πώποτ' εἰς δέον τι κέχρησθε,
 375. οὐδὲν δ' ἀπολείπετε,
 376. ὥσπερ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖν
 Φιλίππῳ.

In 360 in. κ. ἃ. ἀναβαλ | = λομ. ἃ ἂν ᾗ. 360 cl. ἂν ᾗ δ. = 361 in. π. ὑ. (cum parech.). 360 cl. = 363 cl. — — — — —. 362 cl. -το δ. μ. = 363 in. ὁ. δ. τ. ὀρ. = 363 cl. π. χρ. 363 cl. τ. ὀρ. π. χρ. = 362 cl. μηδὲ τ. δ. μ. Pro »ὀρθῶς« in 363, quod numeros turbat, vocabulum expectamus iambicum ut »καλῶς«. 364: οὐκ... πράγμασιν = 365 cl. -προσθεν... πραγμάτων. 365: ἀλλ'... πρ. = 368: οὕτω... β. 366.: κ. τ. αὐ. τρ. ὥσ(περ) τ. στρ. = 367: ἀξ. ... ᾗ |. 367 cl. -τηγ. ᾗ. = 369 cl. ταῦ. πρ. 369 in. = 370 in. — — — — —.

371 cl. -μιν π. ἔ. = 370 cl. -καζ. δ. In 371 initio bis mensura: — — — — —. In 372 praestat lectio codd. A Y: ἱπ. ὀπλ., (cf. Blass. Addenda) quia nunc respondent: 371 cl. -ραμιν π. ἔ. = 372 in. τρ. ἱπ. = ὀπ. χρ. 372 cl. χρ. πρ. = 373 in. τ. μ. μ. τ. 373 cl. τήμ. ᾗ. = 374 in. οὐ. π. εἰς. 374 cl. δ. τ. κ. = 375: οὐ ο' ἄπ. (Dobraei coniectura »οὐδὲν« pro »οὐδενός« recepta). 376 cl. πν. οὐ. π. Φ = 373: τ. μ. μ. τ. τ. ᾗ. 377: καὶ... ἔχεται = 376:

377. καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγεὶς ἀεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται,
 378. καὶν ἐτέρωσε κατὰξῃ τις, ἐκεῖσ' εἰσὶν αἱ χεῖρες;
 379. προβάλλεσθαι δ' ἢ βλέπειν ἐναντίον οὐτ' οἶδεν
 οὐτ' ἐθέλει.

§ 41. 380. καὶ ὑμεῖς, ἂν ἐν Χερρονήσῳ πύθῃσθε Φίλιππον
 381. ἐκεῖσε βοηθεῖν ψηφίζεσθε,
 382. ἐὰν ἐν Πύλαις ἐκεῖσε,
 383. ἂν ἄλλοθι πον συμπαραθεῖτ' ἄνω κάτω,
 384. καὶ στρατηγεῖσθ ὑπ' ἐκείνου,
 385. βεβούλοισθε δ' οὐδὲν αὐτοῖς συμγέρον περὶ τοῦ πολέμου,
 386. οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων προορᾶτ' οὐδέιν,
 387. πρὶν ἂν ἢ γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν τι πύθῃσθε.
 388. ταῦτα δ' ἴσως πρότερον μὲν ἐνῆν.
 389. νῦν δ' ἐπ' αὐτὴν ἤκει τὴν ἀκμὴν, ὥστ' οὐκέτ' ἐγχωρεῖ
 § 40. 390. δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 391. τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυρόμενος
 392. τὴν γίλοπραγμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ·
 393. εἰ γὰρ ἔχων ἃ κατέστραπται καὶ προεῖληθ', ἡσυχίαν
 ἔχειν ἥθελεν καὶ μηδὲν ἐπραττεν ἔτι,

ὥσ. . . . πολεμεῖν. 377 in. καὶ . . . ἀ | εἰ = 378 cl. -ξη . . . χ.
 (cum parech: ἐκεῖ — ἐκεῖσ'). Lectionem vulg. -ξη τις recepi
 propter numeros (cf. Blass. Addenda). 377 cl. ἀεὶ . . . (ἐ)χ.
 = 379 in. πρ. δ' ἢ βλ. et 377 cl. τ. πλ. ἔ. = 378 in. κ. ἔ.
 κατὰ | . In 379 cl. -πειν ἐν. οὐτ' = οἶ. οὐτ' ἔ.

380 cl. -ν. π. Φίλιπ (πον) = 379 cl. οὐτ' . . . ἐθ. 380 in.
 κ. ὅ. ἂν ἐν Χερρο | = 381 cl. β. ψ. 382: ἐὰν ἐκ. =
 385 in. β. δ' οὐ. αὐ. In 383: ἄλ. π. = συμ. 383: ἄλλο(θι)
 π. σ. = 384: κ. . . . ἐκ. 383 cl. σ. (ἄ)νω κ. = 386 in. οὐ.
 π. τ. πρ. 385 cl. σ. π. τ. π. = 386 cl. πρ. πρ. οὐ. 386
 in duas divisum est partes aequales et similiter in 387 bis
 repetitur mensura: — — — — —. 388 in. τ. δ' ἰ. π. μ.
 = 387 cl. γιγ. τ. π. In 389: νῦν . . . ἤκει = τ. ἀκ. ὦ. οὐ.
 et in. = cl. — — — — —.

390 in. δ. δ. μ. θ. τ. = 392 cl. -την ἐμ. Φ. 390 cl.
 = 392 in. — — — — —. 391 in. = cl. — — — — —.
 —. 391: τοῖς αἰσ. = 395 cl. κ. πάν. δημ. 393 in.
 = cl. — — — — —. In 393: καὶ πρ. ἦ. = ἦθ. κ. μ.

394. ἀποχρῆν ἐνίοις ὑμῶν ἂν μοι δοκεῖ,
 395. ἐξ ὧν αἰσχύνην καὶ ἀνανδρίαν καὶ πάντα τὰ αἰσχιστ'
 ὠφληκότες ἤμεν δημοσίᾳ.
 396. νῦν δ' ἐπιχειρῶν αἰεὶ τινι καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος,
 397. ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιθ' ὑμᾶς,
 398. εἴπερ μὴ παντάπασιν ἐαυτῶν ἀπεγνώκατε.
 399. ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐ στήσεται, δῆλον, εἰ μὴ τις κωλύσει.
 § 43. 400. θανμάζω δ' ἔγωγ', εἰ μηδεὶς ὑμῶν
 401. μήτ' ἐνθυμεῖται μήτ' ὀργίζεται,
 402. ὁρῶν ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 403. τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγεννημένην ὑπὲρ τοῦ
 τιμωρήσασθαι Φίλιππον,
 404. τὴν δὲ τελευτὴν οὖσαν ἥδη περὶ τοῦ μὴ παθεῖν
 κακῶς ὑπὸ Φιλίππου.
 405. εἴτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν

ἔπρατ | . 393 : εἰ . . . πρ. = 392 : τὴν . . . Φ. 393 in. εἰ | γ.
 ἔ. ἁ. κ. κ. προσεί | = 394 : ἀπ. ἔ. ὕ. (ἂν) μ. δ. 394 : (ἀπο-)
 χρ. etc. = 395 in. ἐξ . . . ἂν. 395 cl. πάντα . . . δημοσίᾳ =
 396 : νῦν . . . πλ. | . In 395 ἂν ante ἤμεν cum Blassio delevi
 propter uumeros et 396 : πλείονος ὀρ. spuria videntur esse
 propter sex breves. In 398 »ἐαυτῶν« (cod. F, αὐτῶν alii)
 recepi, quia respondent : 397 : ἴσ. ἂν ἐκ. ὕ. = 398 : μὴ π.
 ἐαυτῶν ἁ | . Iam nunc sequi debet enuntiatum : ἀλλὰ μὴν
 κατλ., quod codd. in § 43 tradunt; nam illo loco, quem codd.
 ei attribuunt, sententiarum turbat conexum, transpositione
 autem facta non solum sententiae optime fluunt, sed etiam
 numeri; nunc enim 399 : ἀλλὰ . . . εἰ = 398 cl. παντ. ἔ. ἀπ.
 et cl. 399 : -σεται . . . κωλ. = 400 : θανμ. . . ὕ.

400 cl. — γωγ' εἰ μ. ὕ = 401 in. μ. ἐν. μ. 402 δ. ὧ.
 ἂν. Ἀθ. = 397 : ἴ. ἂν ἐκ. ὕ. 403 in. τ. μ. ἄρ. τ. π. γεγεννη | =
 393 cl. : ἡθελεν . . . ἔτι. 403 »ὑπὲρ« (Harr. Urb. Vind. 4)
 scribendum est, nam : ὑπὲρ τ. τ. Φίλιπ | = 401 : μ. ἐν. μ.
 ὀρ. 404 in. τ. δ. τελευ(τὴν) σῶ. ἦ | = 404 med : -δῆ π. τ.
 μ. π. (si recte scripsimus »περὶ«) et 404 med : -ρὶ τ. μ.
 π. = 404 cl. κ. ὕ. Φίλιπ | Similia certe sunt 404 in. : τὴν . . .
 ἥδη = 403 cl. τιμ. Φ. 404 in. = 402 cl. : — — — — —.
 404 cl. : — θεῖν κ. ὕ. Φ. = 405 : εἰ. τ. ἁ., (ubi trybachis

406. καὶ τριήρεις γενὰς
 407. καὶ τὰς παρὰ τοῦ δαῖνος ἐλπίδας ἂν ἀποστείλητε,
 408. πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς;
 § 44. 409. οὐκ ἐμβησόμεθα;
 410. οὐκ ἔξιμεν αὐτοῖς μέρει γέ τινι στρατιωτῶν οἰκείων
 νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον;
 411. οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσόμεθα;
 412. ποῖ δὲ προσορμιούμεθ'; ἤρετό τις.
 413. εὐρήσει τὰ σαθρὰ ὧνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἐκείνου
 πραγμάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν.
 414. ἂν μέντοι καθώμεθ' οἴκοι,
 415. λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους
 τῶν λεγόντων,
 416. οὐδέποτε οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων.
 § 45. 417. ὅποι μὲν γὰρ ἂν οἶμαι μέρος τι τῆς πόλεως
 συναποσταλῇ.
 418. καὶ μὴ πᾶσα παρῇ, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ
 τὸ τῆς τύχης (ἡμῖν;) συναγωνίζεται.
 419. ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψηγίσμα κενὸν
 420. καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε,

quoque responsione continetur) = 406: κ. τρ. κ. 407 cl. ἂν
 ἀπ. = 408 in. π. ἔ. οἴ.

409 οὐκ ἐμ. = 408 cl.: — χεῖν οἴ. κ. nam »καλῶς«
 ab omnibus codd. traditum, restitui) = 410 cl. εἰ κ. μ. πρ.
 = 411 cl.: — κεί. πλ. 410: οὐκ... οἰκεί | = 407: καὶ...
 ἂν ἀπ. 411: οὐκ... πλ. = 412: π. δὲ... τις; (pro δὴ vulgo,
 οὐν Σ: »δὲ« scripsi propter numeros). 413 in. εὐ... Ἀθ. =
 cl. αὐ. ὁ. π. ἂν ἐ. 413 med. — ραῖοι... αὐ | = 416 cl. ἡ.
 μ. γ. τ. δ. 414 in. ἂν μ. κ. = 415 cl. -λήλους τ. λ. 414 cl. -τοι
 κ. οἴ | = 415 in. λ. ἀ |. In 415: λ. ἀκούον | = -τες καὶ ἀλλ |.

417 in. ὅποι... τῆς = 418 in.: καὶ... θεῶν. In 418
 enim »καὶ μ. π. π.« et: »καὶ τ. τ. τύχης« retinenda videntur
 et »ἡμῖν« servato cl. 418 respondet 417 in. ὅπ. μ. γ. ἂν οἴ.
 μ. = -νὲς ἡ. σ. In 418: πᾶσα π. κ. τ. τ. θ. = εὐ. κ. τ. τ.
 τ. (»καὶ τὸ« repetuntur). 418 med: εὐ. κ. τ. τ. τ. = 423 cl.
 τῷ δ. τ. ἀ. 417 cl. τ. π. σ. = 420 cl. β. ἐλ. ἐκ. 418 cl.
 -αγω. = 419 in. ὁ... στρατη |. 419 cl. = 420 in. — — —.

421. οὐδὲν ὑμῖν τῶν δεόντων γίνεται,
 422. ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν,
 423. οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσιν τῷ δέει τοὺς ἀποστόλους.
 § 46. 424. οὐ γὰρ ἔστ' οὐκ ἔστιν ἐν' ἄνδρα
 425. δυνηθῆναί ποτε ταῦθ' ὑμῖν πράξαι πάνθ' ὅσα
 βούλεσθε.
 426. ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι
 427. καὶ τὸν δειν' αἰτιέσασθαι καὶ τὸν δειν' ἔστι,
 428. τὰ δὲ πράγματ' ἐκ τούτων ἀπόλωλεν.
 429. ὅταν γὰρ ἡγῆται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπο-
 μίσθων ξένων,
 430. οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖ(νος) πράξῃ πρὸς ὑμᾶς ψευ-
 δόμενοι ῥαδίως ἐνθάδ' ὦσιν,
 431. ὑμεῖς δ' ἐξ ὧν ἂν ἀκούσῃθ' ὅ τι ἂν τύχητε
 ψηφίσεσθε.
 432. τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν;
 § 47. 433. πῶς οὖν ταῦτα παύσεται;
 434. ὅταν ὑμεῖς ὦνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε
 [στρατιώτας]
 435. καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων καὶ δικαστὰς
 οἵκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν,
 436. ὥστε μὴ ἀκούειν ὑμᾶς μόνον τὰ ὑμετέρ' αὐτῶν,

421 in. οὐ. ὑ. τ. δ. = 422 cl. οἱ μ. ἐχ. κ. 421: οὐ...
 γίγ. = 423 in. οἱ... δέει = 415 in. λοι... αἰ|.

424 in. οὐ γ. ἔ. οὐκ. ἔ. ἐν' ἄν. = 428: πρ. ἐκ τ. ἀ.
 In 225 bis mensura: — — — — —. 426: ὑ. μ. κ. φ.
 = 427 cl. -τιάσ. κ. τ. δ. ἔ. 426 cl. μ. κ. φ. = 427 in. κ.
 τ. δ. αἰτι |. 428: ... δὲ πρ. ἐκ. τ. ἀ. = 429 in. ὁ γ. ἡ.
 μ. ὁ στρα |. 429 cl. -τηγὸς ἀθ. ἀ. ξ. = 430 med: -ξη...
 ῥαδίως = 431 in. -ὑμεῖς... ὅ τι. In 430 praestare videtur
 »ἐκεῖνος«, nam: 430 in. οἱ... πράξῃ = 420 cl. βήματος ἐλ.
 ἐκ. Deinde 431 cl. τι ἂν τ. ψ. = fere 429 in. ὅταν...
 στρα |. 431 in. ὑ. δ' ὧν ἂν ἀ. = 425 cl. ὑ. π. π. (ὁ). β.

433: π. οὖν τ. παύ | = 432: κ. χ. πρ. In 434 bis
 mensura: — — — — —; »στρατιώτας« autem fortasse
 spurium est. In 435: μ. τ. στρατη | = γου. κ. δικα |. In
 436: ὑμ. μό. legendum (Υ alii), nam 436 in. ὥ. μὴ ἀ. ὑ. μ.

437. ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾶν.
 438. νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἤκει τὰ πράγματ' αἰσχύνῃς,
 439. ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δις καὶ τρις κρίνεται
 παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου,
 440. πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδ' ἅπαξ αὐτῶν
 ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ,
 441. ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον
 442. μᾶλλον αἰροῦνται τοῦ προσήκοντος·
 443. κακούργου μὲν γάρ ἐστιν κριθέντ' ἀποθανεῖν,
 444. στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολεμίοις.
 § 48. 445. ἡμῶν δ' οἱ μὲν περιόντες
 446. μετὰ Λακεδαιμονίων Φίλιππόν φασιν πράττειν τὴν
 Θηβαίων κατάλυσιν
 447. καὶ τὰς πολιτείας διασπᾶν,
 448. οἱ δ' ὥς πρέσβεις πέπομφ' ὥς βασιλέα.
 449. οἱ δ' ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν.
 450. οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερχόμεθα.
 § 49. 451. ἐγὼ δ' οἶομαι μὲν ὧ ἄνδρες, Ἀθηναῖοι
 452. νῆ τοὺς θεοὺς ἐκείνον μεθύειν τῷ μεγέθει τῶν πε-
 πραγμένων

= 435 cl. οἱ. ἐλ. τ. εὔ. 436 cl. -μᾶς μ. τ. ὑ. αὐ | = 437:
 ἀλ. κ. π. ὁ. 438 in. ν. δ' εἰς τ. ἤ. = 435 cl. -τας τ. εὔ.
 438 cl. -κει τ. π. αἰ. = 439 in. ὧ. τ. στρ. εἰ | = 440 cl.
 -σθαι π. θ. τ. 439: ὥστε . . . θανάτου = 440: π. δ. τ. ἐχ.
 οὐδὲ εἰς . . . θανάτου. (Fortasse legendum: »δις ἢ τρις.) 440
 cl. -ρὶ θ. τ. = 441 in. ἀλ. τ. τ. ἀνδρα | = 442 in. μ. αἰ. =
 442 cl. τ. πρ. 441: ἀλ. τ. τ. ἀνδραποδι | = στῶν κ. λ. θ.
 442 cl. αἰ. τ. πρ. = 443 in. κ. μ. γ. ἔ. κρι | . 443 cl. κρ.
 ἄ. = 444 in. στρ. δ. μαχό | .

445: ἡμῶν . . . Λακ. bene responderet 441: -λὰ . . . θαν.,
 sed rectius a »μετὰ« novum membrum statuimus, quia 446:
 μ. Λ. Φ. γ. (Υ, Α) = 449: οἱ . . . τειχίζειν. 444 cl. -μενον
 τ. π. = 445 in. ἤ. δ' οἱ μ. περιόν | = 446 cl. Θ. κ. 446
 cl. -σιν πρ. τ. Θ. κ. = 448: οἱ . . . βασιλέα. 447 cl. π. δ.
 = 448 in. οἱ δ' ὥς πρ. π. ὥς. 450 in.: οἱ (δὲ) λ. πλ. =
 449 cl. -οῖς π. τ.

450 cl. ἔκ. π. = 451 in. ἐ. δ' οἱ. μ. ὧ ἄν | . 451: ἐ . . .
 Ἀθ. = 453: -λὰ τ. ὁ. ἐν τ. γ. In 452 in. τοὺς θ. ἐκεῖ | =

453. καὶ πολλὰ τοιαῦτ' ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ,
 454. τήν τ' ἐρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα
 455. καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρμένον,
 456. οὐ μέντοι μὰ Δί' οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν,
 457. ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι
 458. τί μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος.
 459. ἀνοητότατοι γάρ εἰσιν οἱ λογοποιοῦντες.
 § 50. 460. ἀλλ' ἂν ἀφέντες ταῦτ' ἐκεῖν' εἰδῶμεν,
 461. ὅτι ἐχθρὸς ἄνθρωπος καὶ τὰ ἡμέτερ' ἡμᾶς ἀποστρεφί
 καὶ χρόνον πολὺν ὑβρίζει,
 462. καὶ ἅπανθ' ὅσα πώποτ' ἠλπίσαμεν τινα πράξειν
 ὑπὲρ ἡμῶν, καθ' ἡμῶν εὖρεται,
 463, καὶ τὰ λοιπ' ἐν αὐτοῖς ἡμῖν ἐστί,
 464. καὶ μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ
 465. ἐνθάδ' ἴσως ἀναγκασθῆσόμεθ' αὐτὸ ποιεῖν,
 466. ἂν ταῦτ' εἰδῶμεν, καὶ τὰ δεόντ' ἐσόμεθ' ἐγνωκότες
 467. καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι.
 468. οὐ γὰρ ἅττα ποτ' ἐστὶ δεῖ σκοπεῖν,
 469. ἀλλ' ὅτι γαῦλ', ἐὰν μὴ προσέχητε(τοῖς πράγμασι)
 τὸν νοῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητ', εὖ εἰδέναι.

cl. τ. πεπ. et -ρον μ. = τῷ μ. (cum parech.) 452 cl. τ. πε.
 = 454 in. τ. τ' ἐρ. = 455 cl. -ροις ἐπ. 454 cl. τ. κ. δ. =
 458: τί μ. π. ἐ. 455 in. κ. τ. π. = 452 cl. -θει τ. π. (cum
 parech.) 456: μέντοι... πράττειν = 457 cl. -νοητ. τ. π.
 ἡ. εἰ. 457 in. ὥ. τ. (ἀν. τ. π. = 459 cl. -τοι γ. εἰ. οἱ λ.
 In 459 ἀ. γ. εἰ | = σιν οἱ λ.

460 in. ἀλ. ἂν ἀ. τ. ἐκεῖν' = 457 cl. -τους τ. π. ἡ. εἰ. =
 460 cl. -τες τ. ἐ. εἰ. = 461 in. ὅτι ἐχ. ἄν. κ. 461 cl. χρ.
 π. ὑ. = 462 in. -ἅπ. δ. π. ἠλ|. 462 cl. -μῶν κ. ἡ. εὔ. =
 463 cl. λοιπ' ἐν αὐ. ἡ. ἐ | (cum parech.). 462 in. καὶ....
 ὑπὲρ = 459: ἀν. γ. εἰ. οἱ λ. 464 cl. -κεῖ π. αὐ. = 465 in.
 ἐν. ἱ. ἀναγ | . 464 in. κ. μ. ν. ἐ. ἐ. = (ἀν. αὐ. π. = fere
 466 in. ἂν τ. εἰ. κ. τ. δ. 466 cl. δ. ἐ. ἐγ. = 467 cl. μ. ἀπ.
 In 469 lectionem vulg. recepi: πρ. τοῖς πρ. propter respon-
 sionem: 469: γαῦλ', ἐ. μ. π. τ. π. τ. ν. = 472 cl. οὐ. ὑπ. π.
 469 in. praeterea, si »καὶ« post »μὴ« ponitur: ἀλ. δ. φ. ἐ.
 μ. (καὶ) πρ. = 465 in. ἐν. ἱ. ἀ. αὐ. 469 cl. -εἶν ἐ. εὖ εἰ.
 = 468 cl. ἅτ. π. ἐ. δ. σκ.

- § 51. 470. ἐγὼ μὲν οὖν οὐτ' ἄλλοτε πώποτε
 471. πρὸς χάριν εἰλόμην λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοί-
 σειν πεπεισμένος ᾖ.
 472. νῦν θ' ἃ γιγνώσκω πάνθ' ἀπλῶς οὐδὲν ὑποστειλά-
 μενος πεπαρορησάσμαι.
 473. ἐβουλόμην δ' ἂν,
 474. ὥσπερ (ὅτι) ὑμῖν συμγέρον τὸ τὰ βέλτιστ' ἀκούειν οἶδα,
 475. οὕτως εἰδέναι συνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστ' εἰπόντι·
 476 πολλῷ γὰρ ἂν ἡδιον εἶχον.
 477. νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοισι οὖσι τοῖς ἀπὸ τοῦτων ἐμὰντῳ
 γενησομένοις,
 478. ὅμως ἐπὶ τῷ συνοίσειν ὑμῖν, ἂν πράξῃτε, ταῦτα
 πεπεισθαι λέγειν αἰροῦμαι.
 479. νικῶν δ' ὅ τι πᾶσιν ἡμῖν μέλλει συνοίσειν.

470: ἐ. μ. οὖν οὐτ' ἄλλ (οτε) π. = 472 in. ν. δ' ἃ γ.
 π. ἃ. 471: πρὸς . . . (καὶ) . . . ᾧ = 477: νῦν . . . γεν. 471 in.
 πρ. χ. εἰ. λ. = 469 cl. -εἶν ἐ., εὔ εἰ. 473: ἐ. δ' ἂν = 472
 cl. -παρ. 472 = 469 v. supra. 474: ὥσ. . . . ἀκούειν =
 477: νῦν . . . ἐμὰντῳ. (si »ὥσπ. ὅτι« scripserimus.) 474: ὑμῖν
 . . . οἶδα = 478 cl. ἂν . . . αἰροῦμαι et comparari potest 475:
 οὕτως . . . εἰπόντι. 474 cl. σ. (τὸ) τ. β. ἃ. = 472 cl. -στειλ. π.
 477 in. ν. δ' ἐπ' ἃ. οὖ. = 478 in. -μῶς ἐ. τ. σ. 477 med:
 τοῖς ἃ. τ. ἐμ. = 476: πολ | λῷ γ. ἂν ἡ. εἰ. 477 med:
 τ. ἀπὸ τ. ἐ. γενη | = 478 cl. ταῦτα π. λ. αἰ. nec multum
 differt 478 in. (ὅ)μ. ἐ. τ. σ. ὕ. Denique 479: νικῶν . . . συν.
 = 475 in. οὕτως . . . βέλτιστ' (lectione vulg. πᾶ. ἡμῖν in 479
 restituta).

Jam igitur ad finem perduximus hanc de numeris, quales appareant in unaquaque periodo, disputationem atque nunc restaret, ut certas regulas, ad quas numeri fierent, ex numeris ipsis supra demonstratis conquireremus, vel periodorum certa genera ad numerorum proprietatem distincta constitueremus, si omnino tales regulae vel principia inveniri possent. Sed plane deest regula, cum id ipsum sit numerorum orationis solutae proprium, nusquam diutius manere in eodem genere, sed iterum iterumque formas mutare atque ad alios transire numeros. Illud igitur semper tenendum et observandum videtur esse, distinctionem intervallorum aequalium quidem conficere numeros, sed saepissime intervalla varia adhiberi in oratione bene numerosa. Quare mirum videtur non esse, quod in tota nostra oratione ac fortasse in omnibus Demosthenis monumentis, ne duae quidem occurrunt periodi prorsus aequales. Frustra igitur, quantum quidem ad numeros pertinet, certa periodorum genera invenire studebimus, sed nihilo minus haec numerorum accurata perscrutatio maximi est momenti, cum ex ea maxime appareat, quanto labore quantaque cura orator tantus etiam hanc eloquentiae partem, a plerisque viris doctis adhuc plus aequo neglectam, elaboraverit. Nam orationem aequaliter fluentem efficere tantopere studebat orator, ut non solum cuiusvis periodi membra inter se cohaerentia faceret, sed etiam hoc orationis flumen a periodo in periodum transire vellet. Quam ob rem longe plurimis locis conexus quidam occurrit numerosus inter periodos sese excipientes neque difficile erat nobis, ubique fere aequalitatem quandam inter clausulam antecedentis initiumque subsequentis periodi cuiusvis et investigare et demonstrare. Saepissime autem prioris periodi membro postremo respondet primum posterioris, rarius aut alterius paenultimum aut alterius secundum partem responsionis efficiunt, sed rarissime nulla huius generis apparet aequalitas.

V i t a.

Carolus Wichmann natus sum in Guestfalorum oppidulo Ibbenbueren anno h. s. MDCCCLXVIII. die I. mensis Decembris, patre Bertholdo matre Elisabeth e gente Meyer. Gymnasium nunquam frequentavi, sed sub oculis parentum carissimorum elementis litterarum imbutus sum. Instruebant autem ibi me viri liberalissimi Müller, Plagge, Strumann, quibus maximas debeo gratias. Maturitatis testimonium adeptus sum anno MDCCCLXXXVII. Monasterii Guestfalorum, qua ipsa in urbe tria quoque consumpsi semestria. Docuerunt me vv. dd. Hagemann, Langen, Milchhoefer, Niehues, Stahl, Storck. Autumno autem anni h. s. MDCCCLXXXVIII. Kiliam me contuli atque per sex menses in studiis versatus sum medicis. Deinde reversus ad philologiae et philosophiae studia per unum semestre proseminario philologorum interfui, per quatuor sodalis fui ordinarius seminarii regii philologici. Praeterea contigit mihi, ut per quatuor semestria adirem exercitationes theodiscas, quas instituerunt Erdmann et Gering, ac per duo philosophicas Glogavii. Audivi viros hosce doctissimos ornatissimosque: Blass, Bruns, Deussen, Erdmann, Flemming, Foerster, Forchhammer, Gering, Glogau, Ladenburg, de Spee, Vogt. Quibus omnibus summas ago gratias et habebo perpetuo, imprimis vero Blassio, qui hac in commentatione conficienda benevolentissime adiuvit me.

Sententiae controversae.

I.

In Demosth. IV. 43. enuntiatur: »ἀλλὰ μὲν ὅτι γ' οἱ στήσεται, δῆλον, εἰ μὴ τις κωλίσει« transponendum est ante »θανμάζω« eiusdem paragraphi.

II.

Dem. IV. 35. legendum: »ἂν τε δεινοὶ λάχωσιν ἂν τ' ἰδιῶται τούτων ἐκατέρων ἐπιμελεσόμενοι«.

III.

Tibull II. 4, 11—12 legendum:

Nunc et amara dies et noctis amarior umbra est,
Omnia nunc tristi tempora felle madent.

IV.

Liv. VII 40, 4 lege:

»deos... ita adoravi veniamque supplex poposci,
ut mihi de vobis concordiae partae gloriam, non
victoriae darent.«

V.

Ter. Heaut. Tim. I, 1, 114 propono:

»Hunc me ipsum fugere«. (codd. nunc).

Wichmann, Karl

De numeris quos adhibuit Demosthenes in oratione Philippica I

Kiliae 1892

A.gr.b. 1216 b

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11537178-2